

Miroslav Ulman

SPRÁVA O STAVE SLOVENSKEJ AUDIOVÍZIE V ROKU 2007

Kancelária MEDIA Desk Slovensko

Bratislava, apríl 2008

MEDIA

A programme of the European Union

www.mediadeskslovakia.eu

OBSAH

Úvod.....	1
Legislatíva	2
Filmové školstvo	3
Filmová produkcia.....	5
Štátna podpora audiovizie.....	6
MEDIA.....	7
Eurimages	9
Filmová distribúcia.....	9
Videodistribúcia.....	11
Kiná	12
Filmové kluby	13
Domáce festivaly, prehliadky a ceny.....	14
Ocenenia slovenských filmov a tvorcov v zahraničí.....	18
Slovenský filmový ústav	20
Televízia.....	22
Prílohy	

ÚVOD

Vývoj v slovenskej audiovizíi v roku 2007 potvrdil niektoré trendy z predchádzajúcich rokov. Mimoriadne pozitívnym faktom je nárast počtu premiér slovenských celovečerných filmov v kinách: 9 filmov sa už blíži k stavu pred rokom 1989. Dôvodom je predovšetkým masívny nárast finančných prostriedkov v grantovom systéme Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v predchádzajúcich rokoch (v rokoch 2004 – 2006 sa rozpočet Ministerstva v kapitole AudioVízia každoročne prakticky zdvojnásobil až na sumu 174,941,000.- Sk/4,856,000 € v roku 2006), ale i o niečo väčšia (i keď stále nie celkom dostatočná) vôľa verejnoprávnej Slovenskej televízie vstupovať do koprodukcii s nezávislými producentmi. Zároveň sme svedkami nástupu novej generácie tvorcov (z 9 premiér sú až 4 debuty). Teší nás tiež fakt, že o slovenské filmy má zvýšený záujem i slovenské publikum, k domácej tvorbe tradične skeptické.

Vysoký podiel úspešnosti majú slovenské projekty v najdôležitejších európskych podporných programoch: MEDIA a Eurimages. Celková výška udelených podpôr je dôkazom, že slovenská audiovizuálna tvorba je schopná obstáť i v ťažkej európskej konkurencii. Je treba zároveň dodať, že podiel podpory pre slovenské subjekty je omnoho vyšší, než podiel slovenskej audiovizie na európskom audiovizuálnom priemysle.

V distribúcii sme v roku 2007 zaznamenali výrazný pokles návštevnosti, ktorý len potvrdzuje, že rok 2006 bol, čo sa týka počtu predaných lístkov, výnimočný. Zmeny v slovenskej distribúcii potvrdzujú európske trendy viac než signifikantne: klesá počet divákov v kinách, na druhej strane aritmetickým radom stúpa počet predaných DVD, ťažisko distribúcie sa presúva do nových digitálnych foriem distribúcie, pričom samozrejme neexistuje žiadna štatistika o počte filmov, šírených internetom.

V skladbe kín dochádza k ďalšiemu znižovaniu počtu klasických mestských jednosálových kín, ale na druhej strane sa významne dvíha počet miniplexov, ktoré navštevuje čoraz viac divákov. Následkom je vyššia priemerná cena za lístok (prvýkrát prekročila hranicu 100.- Sk/3 €) a tiež fakt, že napriek 18,3 % poklesu počtu divákov celkové tržby klesli iba o 3,8 %.

Najdôležitejšou správou z roku 2007, ktorej efekt sa v slovenskej audiovizíi prejaví v budúcnosti, je návrh Zákona o slovenskom audiovizuálnom fonde, ktorý by mohol byť výrazným krokom ku štandardnému európskemu modelu financovania národnej, slovenskej audiovizie.

Vladimír Štric
Riaditeľ
MEDIA Desk Slovensko

LEGISLATÍVA

Vzhľadom k predčasným voľbám v júni 2006 sa viaceré návrhy zákonov zastavili na rôznych úrovniach schvaľovacieho procesu. Ministerstvo kultúry SR (MK SR) na čele s Marekom Maďaričom sa v roku 2007 v oblasti mediálnej legislatívy sústredilo najmä na oblasť rozhlasového a televízneho vysielania v snahe naplniť Programové vyhlásenie vlády.

Poslanecký návrh, ktorým sa ustanovilo, že zvuková intenzita vysielanej reklamy, telenákupu a oznamov o sponzorstve nesmie byť vyššia ako pri ostatnom vysielanom programe, schválila Národná rada Slovenskej republiky (NR SR) ešte v roku 2006, **zákon č. 13/2007 Z. z. z 13. decembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov** však nadobudol účinnosť 1. februára 2007.

NR SR schválila 6. februára 2007 **zákon č. 84/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý nadobudol účinnosť 1. marca 2007.

Návrh zákona prešiel skráteným legislatívnym konaním vzhľadom na priestupkové konanie Európskej komisie (po jeho schválení EK konanie voči SR zastavila). Schválením a zverejnením zákona došlo k transpozícii smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Vymožitelnosť sa zabezpečila novelizáciou dvanástich právnych predpisov vrátane Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a Občianskeho súdneho poriadku. Zákon upravil v autorskom zákone i postavenie audiovizuálneho diela v tom zmysle, že už nevyklučuje možnosť, aby audiovizuálne dielo bolo za určitých podmienok aj dielom spoločným.

Zákon č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a podmienkach poskytovania iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní), ako prvý nevyhnutný krok k prechodu na digitálne vysielanie, ktorý sa v EÚ uskutoční do konca roka 2012, NR SR schválila 29. marca 2007 vrátane pozmeňovacích návrhov, ktoré vyplynuli z dohody Slovenskej televízie a súkromných vysielateľov a ktoré na poslednú chvíľu zmenili niektoré z legislatívnych zásad návrhu vypracovaného rezortom kultúry. Jednou z najdôležitejších zmien oproti pôvodnému návrhu zákona bolo ustanovenie verejnoprávneho multiplexu, ktorý by mal vzniknúť najneskôr v roku 2012. Ten by mal obsadiť jednu frekvenčnú vrstvu s celoplošným pokrytím (minimálne 80 percent populácie) a mal by obsahovať prednostne programy Slovenskej televízie (STV) a následne Slovenského rozhlasu (SRO). STV by okrem toho mala mať kontrolu nad dátovým tokom – o spôsobe využitia multiplexu vrátane kompresie dátového toku a kódovania signálu má rozhodovať verejnoprávny vysielateľ. STV zároveň získala ochranu svojich súčasných analógových frekvencií do konca roka 2011, i keď povinnosť vysielat' na nich až do tohto termínu by mohlo byť pre STV i celý prechod na digitálne vysielanie problémom. Zmeny návrhu zároveň ustanovili tzv. prechodný multiplex, ktorý by mal zabezpečiť v čase prechodu priestor pre všetky dnešné nadregionálne televízie a zároveň najväčším súkromným vysielateľom vytvorili priestor na spustenie tematických kanálov a ochranu ich súčasného pokrytia. V praxi tieto zmeny vyvolali posunutie začiatku riadneho digitálneho vysielania z pôvodne plánovaného roku 2008 na neskorší termín a tým aj ohrozenie prechodu na digitálne terestriálne vysielanie do roku 2012.

Zákon č. 343/2007 Z. z. o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávanía audiovizuálnych diel, multimediálnych diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon) bol prijatý Národnou radou SR 20. júna 2007 a nadobudol účinnosť 1. januára 2008.

Jeho účelom bola implementácia Európskeho dohovoru o ochrane audiovizuálneho dedičstva (účinný tiež od 1. januára 2008) a Protokolu o ochrane televíznej produkcie, ako aj sanovanie audiovizuálneho prostredia vzhľadom na podmienky informačnej spoločnosti. Zákon zohľadnil (predovšetkým v pojmoch) aj technologický pokrok informačnej spoločnosti vrátane jeho medzinárodného aspektu a tiež požiadavku verejnosti na zvýšenú ochranu maloletých pred nevhodným obsahom audiovizuálnych diel, zvukových záznamov slovných alebo hudobných diel a multimediálnych diel, najmä počítačových hier. Upravuje povinnosti fyzických osôb a

právnických osôb pri výrobe, šírení a evidencii audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov a multimedialných diel, ako aj postavenie nezávislého producenta. Zákon ďalej ustanovuje Jednotný systém označovania na ochranu maloletých (v spojení s vykonávacou vyhláškou MK SR zverejnenou pod č. 589/2007 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2008), podmienky ochrany a obnovy audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky a v tejto súvislosti aj poslanie, postavenie a činnosti Slovenského filmového ústavu ako príspevkovej organizácie štátu napojenej na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MK SR.

V roku 2007 sa dostalo do záverečnej fázy riešenie finančnej situácie médií verejnej služby. Podľa koncepcie zmeny dovedty platného zákona o koncesionárskych poplatkoch, ktoré tvoria väčšinu príjmov STV aj SRo, sa platba poplatkov nemala (aj vzhľadom na technologický vývoj možnosti prijímať signál elektronických médií) viazať na prijímač, ale na odber elektriny. Po protestoch STV aj SRo proti spôsobu vyberania poplatkov bol nakoniec prijatý návrh, podľa ktorého si STV aj SRo poplatky vyberajú samy prostredníctvom spoločnej obchodnej spoločnosti. **Zákon č. 68/2008 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákonov** bol prijatý NR SR 15. februára 2008 a nadobudol účinnosť 1. apríla 2008.

V priebehu roku 2007 MK SR predložilo vláde SR aj **Návrh optimalizácie infraštruktúry verejnoprávnych vysielateľov v podmienkach digitalizácie vysielania a Štúdiu uskutočniteľnosti systémového riešenia priestorového usporiadania Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu**. Podľa nich by sa STV aj SRo mali presťahovať do spoločného mediálneho centra, ktoré by malo vzniknúť neďaleko nového Slovenského národného divadla.

Vláda SR na svojom zasadnutí 17. mája 2006 prerokovala a schválila návrh **Projektu systematickej obnovy audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky s cieľom záchranu kinematografických a audiovizuálnych diel a ich postupného sprístupňovania verejnosti**.

Cieľom projektu je v súlade s medzinárodnými štandardmi a dohovormi vytvoriť podmienky pre záchranu a obnovu audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky, jeho zachovanie pre ďalšie generácie a jeho systematické sprístupňovanie verejnosti. Projekt sa má realizovať v jednotlivých etapách do roku 2020. MK SR však nepredložilo na rokovanie vlády SR *Finančný výhľad pre projekt obnovy audiovizuálneho dedičstva SR na roky 2007 – 2013*, ktorý by mal garantovať nevyhnutný objem prostriedkov na realizáciu projektu pre stanovené obdobie.

Jednou z najdôležitejších legislatívnych úloh vlády SR na rok 2008 v oblasti audiovizízie je **Návrh zákona o podpore audiovizuálnej tvorby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o Slovenskom audiovizuálnom fonde)**. Začiatkom marca 2008 bolo ukončené medzirezortné pripomienkové konanie, do ktorého sa zapojili aj profesijné a iné mimovládne organizácie vrátane odvetvových združení priemyslu. Autori návrhu zákona odhadujú, že do audiovizuálneho fondu by sa mohlo dostať zo súkromných zdrojov viac než 200 mil. Sk /5,685,102 € a táto čiastka by sa mala postupne zvyšovať. Peniaze do fondu by podľa návrhu mali ísť vo forme povinného odvodu nielen od autorov audiovizuálnych diel a výkonných umelcov podieľajúcich sa na ich vytvorení, ale i od televíznych vysielateľov, prevádzkovateľov kín, distributérov video a DVD, či od prevádzkovateľov retransmisie – napríklad káblovej televízie. A tiež z pokút od Rady pre vysielanie a retransmisiu a pokút uložených podľa audiovizuálneho zákona. Príspevok štátu do fondu by mal byť na úrovni 20 až 50 percent zo sumy príspevkov vybraných za predchádzajúci rok zo súkromných zdrojov. Fond by mal začať fungovať v roku 2009 a po jeho vzniku by mal zaniknúť grantový program MK SR AudioVízia. O programe AudioVízia viac v kapitole Štátna podpora audiovizízie.

FILMOVÉ ŠKOLSTVO

Hoci je v súčasnosti na Slovensku niekoľko vysokých škôl umeleckého smeru, výučba na nich sa audiovizuálnemu umeniu venuje len okrajovo – napr. Fakulta masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katedra fotografie a nových médií Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave, Katedra výtvarných umení a intermédií Fakulty umení Technickej Univerzity v Košiciach.

V poslednom čase sa ale začína klásť dôraz už i na kreatívny potenciál najmladšej generácie na dvoch bratislavských školách: **Základnej umeleckej škole Ľudovíta Rajtera a Súkromnej strednej priemyselnej škole animovanej tvorby** v Bratislave a **Súkromnej strednej umeleckej škole v Košiciach**. Ich tvorba sa prezentuje na festivale **Animofest**. Naopak projekt **Filmová škola**, ktorý je určený predovšetkým fanúšikom kinematografie bez vekového obmedzenia, ktorí sa zatiaľ filmu nevenujú profesionálne, bol v roku 2007 prerušený.

Na **Fakulte dramatických umení Akadémie Umení v Banskej Bystrici** študovalo v roku 2007 odbor Dokumentárna tvorba šesťdesiat študentov. Z ich tvorivej práce vzniklo 96 dokumentárnych ale aj hraných filmov. Niektoré z nich boli vybrané na domáce i zahraničné festivaly (napr. Filmový festival NSVFF v Indii, MFF Krátkofil v Bosne a Hercegovine, Autrans International Mountain Film Festival vo Francúzku, Filmfestival Graz v Rakúsku). Najúspešnejší bol film **Na hrane** (r. Ivan Kršiak, Ľubomír Viluda), ktorý získal šesť festivalových ocenení, medzi nimi aj Gold Remi Award na 40. MFF Worldfest Houston (USA).

Hlavná časť prípravy nových tvorcov a producentov však i naďalej spočíva na **Filmovej a televíznej fakulte Vysokej školy múzických umení** (ďalej len FTF) v Bratislave. FTF je členom medzinárodnej organizácie vysokých filmových škôl celého sveta CILECT i jej európskej odnože GEECT. Jej dekanom je od októbra 2006 doc. Leo Štefankovič, ArtD. V súčasnosti prebieha výučba v deviatich študijných programoch - 1. Scenáristická tvorba (vedúci ateliéru prof. Dušan Dušek), 2. Filmová a televízna réžia (vedúci ateliéru Prof. Stanislav Párnický), 3. Dokumentárna tvorba (vedúci ateliéru doc. Vladimír Balco), 4. Animovaná tvorba (vedúci ateliéru prof. Ing. arch. František Jurišič, ArtD.), 5. Kameramanská tvorba a fotografia (vedúci katedry prof. Ján Ďuriš, ArtD), 6. Strihová skladba (vedúca ateliéru Doc. Darina Smržová, ArtD.), 7. Zvuková skladba (vedúci ateliéru Doc. Igor Vrabc), 9. Produkcia a distribúcia filmového umenia a multimédií (vedúci katedry Doc. PhDr. Martin Šmatlák), 9. Vedy o umení (vedúci katedry prof. Václav Macek, CsC).

V roku 2007 mala FTF 258 študentov graduálneho štúdia (z toho 17 externých) a 53 postgraduálneho (z toho 28 externých). Vzniklo 297 cvičení a filmov, z toho 11 bakalárskych a 8 magisterských.

Finančné prostriedky na svoju činnosť získava FTF najmä z grantov, ktoré ponúka Ministerstvo školstva a Ministerstvo kultúry (v roku 2007 bolo FTF VŠMU z programu AudioVízia 2007 pridelených 1,83 mil. Sk/53 666 €, čo je o polovicu menej než v roku 2006) ale i spoluprácou s mnohými súkromnými firmami. Mnohé z filmov vznikajú i vďaka množstvu nevyčíslených finančných a vecných vstupov samotných študentov.

Od roku 2005 pôsobí na FTF VŠMU **Filmový klub 35_mm**, kde sa okrem vlastných projekcií konali i predstavenia festivalov a prehliadok, na ktorých sa FTF podieľa ako partner alebo spoluusporiadateľ (napr. Jeden svet, Febiofest), Projekt 100, prehliadka študentských filmov Krzysztofa Kieślowskeho, prehliadka filmov s hudbou skladateľov Giju Kančeliho a Ilju Zeljenku a ďalších. Na pôde školy sa konali i viaceré medzinárodné akcie – napr. **Medzinárodný seminár Moonstone**, zameraný na vývoj a tréningové aktivity pre skúsených autorov filmových scenárov a režisérov.

V decembri usporiadala Katedra vied o umení FTF VŠMU filmologickú konferenciu na tému „Súčasný film, problémy filmového dejepisectva a teórie“. Na pôde školy mali prednášky napríklad nemecký filmový vedec Hans Joachim Schlegel, ruský scenárista Valentin Černych a so študentmi diskutoval rakúsky režisér Ulrich Seidl.

FTF VŠMU bola ako zástupca Európy vybraná do projektu **The Global Rivers Project**, v ktorom má vzniknúť séria filmov o najväčších riekach sveta.

Študenti filmovej vedy FTF VŠMU pripravujú časopis **Frame**, ktorý je súčasťou časopisu pre vedu o filme a pohyblivom obraze Kino-Ikon.

Práce študentov FTF VŠMU patria v posledných rokoch k najreprezentatívnejšej časti slovenskej filmovej tvorby. Svedčí o tom celý rad ocenení, ktoré študentské filmy získali doma i v zahraničí. K najocenennejším patrili z hranej tvorby štyri bakalárske filmy z roku 2006: **V tesnej blízkosti** Marty Ferencovej, **Ábelov čierny pes** Mariany Čengel-Solčanskej, **Obyvatelia domu** Kristíny Herczegovej a **Ďalšie dejstvo – Következő felvonás** Mátyása Priklera. Prikler získal Igrica za tvorivý prínos v oblasti réžie hraného filmu a film navyše reprezentoval Slovenskú republiku aj v

súťaži o študentského Oscara. Najúspešnejším dokumentom bol film Daniely Rusnokovej **O Soni a jej rodine** (2006), ktorá získala Cenu Zentivy, určenú pre mladého tvorca do tridsaťpäť rokov za výnimočný tvorivý počin a z animovaných filmov k najoceňovanejším patrili **Fat Fatal** (r. Michaela Čopíková), **Nazdravičko!** (r. Ivana Zajacová, Jozef Mitaľ) a **Woolf** (r. Juraj Kubinec).

Ocenenia týchto filmov nájdete v kapitole Ocenenie slovenských filmov a tvorcov v zahraničí.

Po jedenásty raz sa uskutočnil festival študentských filmov **ÁČKO**, ktorý sa po vlaňajšej zmene na štandardný medzinárodný študentský festival vrátil do starých koľají s dôrazom na kompletnú prezentáciu slovenskej študentskej tvorby. Hlavné ceny si odniesli **V tesnej blízkosti**, **O Soni a jej rodine** a animovaný **Osud prasiatka**. Tvorba študentov FTF VŠMU bola bohato zastúpená i na 9. MFF Bratislava 2007.

Študentské filmy boli prezentované aj v Slovenskej televízii v relácii Študentské okno, na filmovom kanále FilmbOX v relácii Katapult a v auguste 2007 boli zaradené do projektu TV Nova a TV Markíza Noc filmových nádejí.

FILMOVÁ PRODUKCIA

Zatiaľ čo v roku 2006 nevznikol ani jeden majoritne slovenský dlhometrážny hraný film, v roku 2007 sa konečne prejavili zmeny v grantovom systéme a zvýšená podpora štátu z predchádzajúcich rokov. Vzniklo desať filmov a z toho 7 majoritne slovenských, čo je najviac od vzniku samostatného Slovenska v roku 1993. Potešiteľné je, že až štyri z nich boli debuty. Patrik Lančarič nakrútil **Rozhovor s nepriateľom** (SK) - dramatický príbeh z 2. svetovej vojny o hľadaní princípov ľudskosti na motívy rovnomennej novely Leopolda Laholu. Martin Repka v **Návrate bocianov** (SK-DE-CZ) prostredníctvom intímneho príbehu mladej nemeckej letušky prichádzajúcej k babke na Slovensko nastoľuje otázky hľadania identity a možností dialógu medzi kultúrami. Po niekoľkých rokoch dokončil Róbert Šveda svoj pôvodne absolventský film **Démoni** (SK) - tri poviedky o troch ženách túžiacich počas vianočných sviatkov po láske. Posledným debutom je **Polčas rozpadu** (SK) Vlada Fischera. Čierna komédia z prostredia veľkomesta rozpráva o úspešných štyridsiatnikoch, ktorí sa v zajatí každodennej banality dopúšťajú drobných podrazov, klamstiev a nevier.

Dokument Martina Šulíka **Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy** (SK) nie je len spomienkou na jednu z najvýznamnejších postáv slovenskej kinematografie a kultúry, režiséra, scenáristu, dramaturga, filmového teoretika, pedagóga a etnografa, ale i pokusom poodhalit' tajomstvo jeho bohatého života a tvorby. Film mal netradične premiéru najprv v Českej republike v rámci projektu Stredná Európa a do slovenských kín sa dostane v apríli 2008. Po vstupe Slovenskej televízie a skrátenej minútáže bol do tvorby roku 2007 preradený celovečerný dokument **Tepuy: Cesta do hlbín zeme** (SK) – objaviteľský film o výprave slovenských jaskyniarov na venezuelskú stolovú horu Chimanta. Je to prvý film Pavla Barabáša špecializujúceho sa na horské a dobrodružné filmy v extrémnych podmienkach na 35 mm formáte.

Posledným filmom dokončeným v roku 2007 je **Muzika** (SK-DE) Juraja Nvotu, ktorá na pozadí sledovania kariéry dedinskej bigbítovej kapely prináša obraz zo života slovenskej spoločnosti obdobia tzv. normalizácie na konci 70. rokov minulého storočia.

V roku 2007 vznikli aj tri minoritné koprodukcie. **Jahodové víno** (PL-SK) Dariusza Jabłońskiego je príbehom z magického sveta v zabudnutom kúte strednej Európy, o tradíciách, láske, zrade, smrti, hľadaní pravdy a všetkého, čo nie je viditeľné ale podstatné v živote každého z nás. **Roming** (r. Jiří Vejdělek, CZ-RO-SK) je kombináciou horkej komédie a road movie na tému života rómskej menšiny v súčasnom svete. Tretí film Alice Nellis **Tajnosti** (CZ-SK) je komorným pohľadom (vynikajúco spojený s piesňami Niny Simone) do života ženy po štyridsiatke, ktorá sa v priebehu 24 hodín rozhoduje, čo urobí so svojim ďalším životom.

Verejnoprávna Slovenská televízia v roku 2007 nevyrobila žiadny hraný televízny film. Bola však koproducentom troch filmov – hraného **Polčasu rozpadu** a dokumentov **Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy** a **Tepuy: Cesta do hlbín zeme**. STV je koproducentom deviatich dlhometrážnych filmov (z toho piatich hraných), ktoré boli v decembri 2007 predstavené na

Správa o stave slovenskej audiovizie v roku 2007

Prezentácii pripravovaných hraných, dokumentárnych a animovaných filmov na MFF Bratislava. Celkovo by mala mať v roku 2008 premiéru dvadsaťjeden dlhometrážnych filmov (z toho desať dokumentárnych), čo je o deväť viac, než tucet titulov vyrobených v roku 1980! Pritom len v piatich prípadoch ide o minoritné koprodukcie. Medzi plánovanými premiérami je i najdrahší projekt v doterajšej histórii stredoeurópskeho filmu **Bathory** (SK-CZ-UK-HU), s rozpočtom 341 mil Sk / 10 mil. €, v ktorom sa režisér Juraj Jakubisko rozhodol očistiť meno „krvavej“ grófký Alžbety Báthoryovej.

Niekoľko stredometrážnych hraných filmov vzniklo na FTF VŠMU – napr. **Letné hry** (r. Marián Tutoky), **Smoking Kills** (r. Kristína Herczegová) i v nezávislej produkcii - **Láska (krátky film o Zorrovi)** (r. Dušan Vicen). Peter Bebjak nakrútil tanečný film **Darkroom**. V oblasti dokumentárnej tvorby vznikli dva stredometrážne filmy Pavla Barabáša - **Neznáma Antarktída** a **Vysoké Tatry – Divočina zamrznutá v čase** a niekoľko desiatok študentských filmov – napr. **Ludia na trati** (r. Arnold Kojnok), **Studený spoj** (r. Miroslav Remo), **Stoka** (r. Zuzana Piusi), **Viktor – Homo Triumphalis** (r. Maroš Berák), **Gastarbeiteri** (r. Iveta Grófová), **Kde je?!** (r. Lenka Dimunová), **Moja teta Timrava** (r. Katarína Kočalková).

Najväčším producentom v oblasti dokumentárnej tvorby zostáva Slovenská televízia, ktorá sama, alebo v spolupráci s nezávislými tvorcami v roku 2007 vyrobila **viac ako 20 titulov**. (pozri kapitolu Televízia)

Jediným animovaným filmom na 35 mm v roku 2007 bol **Štyri** Ivany Šebestovej.

ŠTÁTNA PODPORA AUDIOVÍZIE

Na program AudioVízia 2007 bolo v rozpočte Ministerstva kultúry SR vyčlenených **110 miliónov Sk/3 225 807 €**, (v roku 2006 MK SR poskytlo na audiovizíu finančné prostriedky vo výške **174 941 000.- Sk/4 856 000 €**. Reálne bolo v roku 2007 na podporu audiovizuálnych projektov poskytnutých **115 710 967.- Sk/3 393 283 €**.

Deväťčlenná grantová komisia pracovala v obnovenom zložení a na štyroch zasadnutiach posudzovala projekty z dvoch kôl (5. 12. 2006 a 24. 4. 2007).

Pretože program fungoval už štvrtý rok na podobných princípoch, MK SR trvalo na striktnom dodržiavaní podmienok predkladania žiadostí a tak bolo 92 projektov (v roku 2006 ich bolo 73) z dôvodu ich neúplnosti vyradených. Po druhýkrát boli projekty elektronicky registrované. V programe AudioVízia 2007 bolo predložených spolu **318** projektov (270 v roku 2006) v ôsmich podprogramoch, z ktorých bolo podporených **120** (rovnaký počet ako v roku 2006).

- tvorba a vývoj audiovizuálnych diel **93** projektov (z toho 22 podporených, 1 žiadateľ stiahol žiadosť),

- produkcia audiovizuálnych diel **92** projektov (z toho 31 podporených),

- produkcia dlhometrážnych filmov pre kiná **30** projektov (z toho 10 podporených),

- postprodukcia a/alebo distribúcia audiovizuálnych diel **39** projektov (z toho 23 podporených),

- minoritná koprodukcia dlhometrážnych filmov pre kiná **14** projektov (z toho 2 podporené, 1 žiadateľ vrátil dotáciu),

- distribúcia zahraničných audiovizuálnych diel **10** projektov (z toho 4 podporené),

- podujatia, vzdelávacie aktivity a/alebo prezentácia audiovizuálnych diel **33** projektov (z toho 26 podporených)

- edičná činnosť v oblasti audiovizie **7** projektov (z toho 2 podporené, 1 žiadateľ stiahol žiadosť).

ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

V PODPROGRAMOCH PROGRAMU AUDIOVÍZIA 2007 (stav k 31.12. 2007)

1. tvorba a vývoj audiovizuálnych diel – 8 375 000 Sk/245 601 € / 7,3 %

2. produkcia audiovizuálnych diel – 22 295 000 Sk/653 812 € / 19,3%

3. produkcia dlhometrážnych filmov pre kiná – 42 228 000 Sk/1 238 358 € / 36,5%

4. postprodukcia a/alebo distribúcia audiovizuálnych diel – 15 089 000 Sk/442 493 € / 13%

5. minoritná koprodukcia dlhometrážnych filmov pre kiná – 3 300 000 Sk/96 774 € / 3%

6. distribúcia zahraničných audiovizuálnych diel – 665 200 Sk/19 507 € / 0,6%

Správa o stave slovenskej audiovizíe v roku 2007

7. podujatia, vzdelávacie aktivity a/alebo prezentácia audiovizuálnych diel – 23 401 767 Sk/686 269 € / 20%

8. edičná činnosť v oblasti audiovizíe – 357 000 Sk/10 469 € / 0,3%

Prehľad projektov, ktoré získali najväčšiu podporu nájdete v prílohe.

Literárny fond

Poslaním Literárneho fondu je podporovať rozvoj umeleckej, vedeckej a odbornej literatúry, publicistiky a tvorivej činnosti v oblasti divadla, filmu, rozhlasu a televízie. Výbor Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti televízie, filmu a videotvorby podporil prostredníctvom programu ALFA v roku 2007 vznik nových pôvodných literárnych predlôh pre hrané, dokumentárne a animované filmy. Výbor Sekcie tiež pracoval na vyhodnotení filmovej a televíznej produkcie za rok 2006 a prostredníctvom cien Igric ocenil úspešných tvorcov. Viac o oceneniach Igric nájdete v kapitole Domáce festivaly, prehliadky a ceny. Aj v tomto roku boli vyplácané príspevky na tvorivú cestu v SR i do zahraničia, ako aj odmeny pre jubilujúcich výkonných umelcov. Nezabudlo sa ani na tých výkonných umelcov, ktorí už nie sú v produktívnom veku, a ktorí sa pre chorobu, starobu alebo iné objektívne príčiny dostali do finančnej tiesne. Tvorivá sekcia udelila producentom a umelcom celkovú podporu vo výške 3 696 615 Sk/108 405 €. Takmer polovicu tejto sumy (1 778 000 Sk/52 141 €) získalo 56 tvorcov vo forme štipendia.

MEDIA

Od 1. januára 2007 vstúpila do platnosti nová generácia programu MEDIA, nazvaná MEDIA 2007. Jej novými prioritami (okrem priorit z predchádzajúcej generácie programu: podpory distribúcie európskych filmov a posilnenia konkurencieschopnosti európskeho audiovizuálneho priemyslu) je i podpora digitalizácie a podpora tréningového procesu, zameraného na študentov vysokých filmových škôl. Podpora distribúcie európskych filmov ostáva i v novej generácii najdôležitejšou úlohou programu MEDIA a je na ňu v rozpočte programu vyčlenených viac než 50 % všetkých finančných prostriedkov.

V roku 2007 pokračovala kancelária MEDIA Desk Slovensko, na základe schváleného akčného plánu a rozpočtu, v plnení svojich základných úloh: poskytovala informácie o programe MEDIA všetkým záujemcom bez rozdielu, poskytovala konzultácie uchádzačom o podporu z programu a tiež vyvíjala aktivity, smerujúce k hlbšiemu začleneniu slovenských profesionálov v audiovizii do európskeho priestoru. Keďže podľa nových pravidiel Európskej komisie už kancelária, podobne ako všetky ostatné kancelárie v nových krajinách, nemohla poskytovať štipendiá na tréningy, zorganizovali sme (v spolupráci s MEDIA Deskami Česká republika a Maďarsko) sériu workshopov na najrôznejšie témy .

Slovenské subjekty v audiovizii získali v roku 2007 z programu MEDIA podporu v celkovej výške 9 743 648,- Sk / 291 997,- €, z toho v schéme Výberová podpora kinodistribúcie 1 384 814,- Sk / 41 500,- €, v schéme Automatická podpora kinodistribúcie 4 754 982,- Sk / 142 497,- € a v schéme Propagácia – festivaly 1 501 605,- Sk / 45 000,- € (1 001 070,- Sk / 30 000,- € 9. MFF Bratislava, 500 535,- Sk / 15 000,- € Prix Danube) a nakoniec 1 434 867,- Sk / 43 000,- € získal spoločný projekt VŠMU, La Femis a London International Film School, nazvaný European Film School Network. Zvlášť potešujúce je, že slovenský projekt dostal podporu na vývoj: ide o dokumentárny film Petra Kerekesa Exkurzie (667 380,- Sk / 20 000,- €), projekt získal najvyššie bodové ohodnotenie zo všetkých prihlásených projektov.

Celková úspešnosť uchádzačov o podporu ostáva naďalej veľmi vysoká , pohybuje sa medzi 85 a 100 % .

Ak k tomu pripočítame sumu nepriamej podpory (Europa Cinemas – 1 722 942,- Sk / 51 633,- €), dostaneme celkovú sumu podpory vo výške 343 630,- € /11 466 933,- Sk.

Správa o stave slovenskej audiovizie v roku 2007

Za roky 2003 až 2007 dosiahla celková suma podpory pre slovenské subjekty 1 623 203 € / 60 809 846,- Sk.

V marci spoluorganizovala kancelária MEDIA Desk , spolu s českou kanceláriou scenáristický seminár v Prahe (lektor Martin Daniel), v júni s maďarskou kanceláriou a Erich Pommer Institut (lektori Torsten Poeck a Dirk Poppendieck) seminár Finančné a právne otázky koprodukcii v Budapešti. Oboch sa zúčastnil solídny počet slovenských profesionálov.

V septembri potom naša kancelária zorganizovala (v spolupráci s talianskou spoločnosťou Fabulafilm, spoločnosťou TRIGON Production, MFF Cinematik, a s kanceláriami MEDIA Desk Česká republika a Maďarsko) seminár Vývoj a produkovanie národných filmov pre medzinárodný trh. Seminár sa uskutočnil v dňoch 7. a 8. septembra v Piešťanoch, mal veľmi kvalitnú medzinárodnú expertnú účasť (Christian Routh, Španielsko, Max Wiedemann, SRN a Jasmila Žbanič, Bosna a Hercegovina) a veľmi pozitívnu odozvu medzi domácimi profesionálmi i v médiách.

V dňoch 1.-2. decembra zorganizovala kancelária MEDIA Desk Slovensko seminár Moonstone (lektor Jean-Luc Ormieres), v spolupráci s MFF Bratislava a kanceláriami MEDIA Desk Maďarsko, a Česká republika (s viac než 50 účastníkmi z týchto štátov a samozrejme zo Slovenska). Seminár bol určený najmä skúseným producentom, scenáristom a režisérom a priniesol, na základe reakcií jeho účastníkov, vysoko kvalitné a pre slovenský audiovizuálny priestor veľmi potrebné informácie o rôznych fázach vývoja projektu, o finančných a ďalších otázkach, o vzťahu medzi režisérom, producentom a scenáristom vo fáze realizácie projektu pred vlastným nakrúcaním.

7. decembra spoluorganizovala kancelária prezentáciu nových slovenských filmov (v rámci 9. MFF Bratislava) a v špeciálnom bloku informovala o možnostiach podpory vývoja projektov v novej generácii programu MEDIA 2007.

Prehľad podporených subjektov v roku 2007

PREHLAD PODPORY 2007			
Subjekt	Schéma	Projekt	Suma v €
STV	Festivaly	Cena Dunaja	15 000.-
Continental Film	Výberová distribúcia	Škaredé káčatko a ja !	12 000.-
Continental Film	Výberová distribúcia	Čierna kniha	4 000.-
Magic Box	Výberová distribúcia	Alatriste	3 000.-
Magic Box	Výberová distribúcia	Edith Piaf	2 000.-
Palace Cinemas	Výberová distribúcia	Knih rekordov Šutky	1 500.-
Ars Nova	Festivaly	MFF Bratislava	30 000.-
Atlantis Entert.	Výberová distribúcia	Had	5 000.-
Atlantis Entert.	Výberová distribúcia	Paris, milujem Ťa	5 000.-
Continental	Výberová distribúcia	Irina Palm	2 000.-
Peter Kerekeš	Vývoj jednotliv. projektov	Exkurzie	20 000.-
ASFK	Výberová distribúcia	Import Export	3 000.-
Tatrafilm	Výberová distribúcia	Pravidla lži	4 000.-
ASFK	Automatická distribúcia		19 056.-
Continental Film	Automatická distribúcia		56 361.-
ITA Agentúra	Automatická distribúcia		37 286.-
Magic Box Slovakia	Automatická distribúcia		19 904.-
Tatra Film	Automatická distribúcia		9 890.-
VŠMU	Tréning – prvotný	European Film School Network	43 000.-
MEDIA spolu			291 997.-
Europa Cinemas			51 633.-
CELKOM			343 630.-

EURIMAGES

Eurimages je jediný kinematografický fond Rady Európy podporujúci nadnárodné koprodukcie celovečerných filmových diel. Funguje od roku 1988 a Slovensko je jeho členom od 15. apríla 1996. Zástupkyňou Slovenska v Eurimages je od apríla 2005 Zuzana Gindl-Tatárová.

V roku 2007 mal Eurimages tridsaťtri členských krajín. Od svojho založenia až do konca roku 2007 jeho filmová rada podporila 1 180 európskych koprodukcí celkovou sumou viac než 348 miliónov €. Od roku 2004 platia modifikované smernice fondu. Hlavnou zmenou bolo zrušenie dvoch schém pôvodne rozdelených na filmy so silným komerčným a distribučným potenciálom a filmy prevažne s nižším rozpočtom a umeleckým smerovaním, reflektujúce kinematografickú a kultúrnu diverzitu európskych krajín.

V roku 2007 sa o podporu Eurimages uchádzali dva slovenské projekty. Koprodukčný slovensko-česko-taliansky projekt **Pluto - Malé oslavy** (SK-CZ-IT) slovenskej scenáristky Slaveny Liptákovej (režia Zdeněk Tyc) s majoritným 51 % slovenským podielom (ALEF Film & Media Group - Marián Urban) odporučila pracovná skupina na 106. zasadnutí Rady Eurimages ako prioritný a schválila podporu **6 138 000,- Sk / 180 000 €**. 39 % projektu patrí českej strane a 10 % talianskemu koproducentovi.

Na dve posledné zasadania Rady Eurimages (107. Alicante – október, 108. Paríž – december) bol v roku 2007 dvakrát prihlásený z hľadiska Slovenska minoritný (11 % (Trigon Productions – Patrik Pašš) projekt **3 sezóny v pekle** režiséra a scenáristu Tomáša Mašína (CZ-DE-SK). Obidva razy bol stiahnutý českým producentom Dawson Production (69%, zvyšných 20% patrí nemeckému koproducentovi Babelsberg Film GmbH) pre neúplnosť skôr, ako sa dostal do priamej agendy oboch zasadaní. Do tretice bol úspešný až na 109. zasadnutí Rady v marci 2008 v Strasbourgu, kde získal podporu **15 345 000,- Sk / 450 000 €**.

Vklad Slovenska do fondu v roku 2007 predstavoval sumu 3 419 582,- Sk / 100 281 €. Slovenské koprodukčné projekty získali v roku 2007 spolu 6 138 000,- Sk / 180 000 €. Od januára 2005 do marca 2008 bol slovenský vklad do Eurimages spolu **12 937 111,70 Sk / 379 387, 44 €** a slovenské koprodukčné projekty získali podporu vo výške **76 043 000,- Sk / 2 230 000 €**, takže čistý zisk je **63 105 888,30 Sk / 1 850 612, 56 €** a pritom sa v roku 2008 budú konať ešte štyri zasadania.

FILMOVÁ DISTRIBÚCIA

V roku 2007 malo na Slovensku premiéru **198 titulov** – z toho 166 v širokej distribúcii a 32 vo filmových kluboch. Je to o dvadsaťdva viac než v roku 2006 a najviac od vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Potešiteľné je najmä to, že vzrástol i počet premiér domácich filmov a ich návštevnosť. Celkový počet divákov na všetkých filmoch premietaných v slovenských kinách v roku 2007 bol však po neuveriteľnom náraste o 55,51 percent v roku 2006 o 18,34 percent nižší. A tak zatiaľ čo v roku 2006 sme mali druhý najvyšší nárast počtu divákov v rámci EÚ, v roku 2007 sme zaznamenali najvyšší pokles. Chýbali nielen kultúrne poukazy Ministerstva kultúry SR (v roku 2006 v rámci projektu **Poukážkový systém podpory prístupu žiakov a učiteľov základných a stredných škôl ku kultúrnym hodnotám** dostali žiaci a pedagógovia základných a stredných škôl milión 200-korunových poukazov, ktoré mohli použiť na uhradenie vstupného v kinách, divadlách, galériách, múzeách a knižniciach), ale i divácky atraktívne tituly.

Len päť filmov (v roku 2006 deväť) videlo viac než sto tisíc divákov.

Celkovo sa v roku 2007 na Slovensku premietalo v kinách 483 filmov (z toho 221 vo filmových kluboch), z nich bolo 198 premiér (z toho dve obnovené) z 24 krajín.

Filmy uviedlo 10 distribučných spoločností (oproti roku 2006 vypadli WN Danubius Film a Metropolis Plus): Continental film (41 filmov – 39 v roku 2006), Tatra film (48 – 36 v roku 2006), Asociácia slovenských filmových klubov (32 – 24 v roku 2006), Magic Box Slovakia (11 - 18 v

roku 2006), SPI International (17 – 17 v roku 2006), ITAFILM (10 – 16 v roku 2006), Saturn Entertainment (20 - 12 v roku 2006), Intersonic (4 – 4 v roku 2006), Anna Kováčová (1 – 1 v roku 2006).

Podľa podielu na počte divákov (31,99%) i tržbách (33,52%) patrí už po tretí raz za sebou jednoznačné prvenstvo distribučnej spoločnosti Tatrafilm. Druhý je Continental film (21,74 / 30,44) a tretie miesto obsadila spoločnosť SPI International (13,74 / 12,83). Medzi nečlenmi Únie filmových distribútorov SR sa najviac darilo Asociácii slovenských filmových klubov (ASFK), ktorá s 2,55-percentným podielom na počte divákov (v roku 2006 to bolo 2,66) a s 1,15% podielom na tržbách (1,47% v roku 2005) skončila siedma.

Najviac premiér bolo v roku 2007 z USA (114 – z toho 4 vo filmových kluboch), druhá priečka patrila filmom z Veľkej Británie (17 – z toho 2 ASFK) a tretia Českej republike (14 – z toho 5 ASFK).

Menej divákov než v roku 2007 prišlo od vzniku Slovenska do našich kín už len v rokoch 2000 a 2005. Návštevnosť **2 772 909 divákov** v roku 2007 znamená pokles o 18,34 percent v porovnaní s rokom 2006 (3 395 670). V roku 2007 diváci zaplatili za vstupné **281 000 862 Sk/8 240 494 €**, čo je o 3,87 percent menej než 291 358 400 Sk/8 544 235 € v roku 2006. Priemerné vstupné tak na Slovensku po prvý raz prekročilo hranicu sto korún (101,34 Sk/2,97 €), čo predstavuje medziročný nárast o 18,11 percent.

Priemerný počet divákov na jedno predstavenie klesol zo 41,40 (2006) na 30,31 (2007). V roku 2007 malo v kinách premiéru päť slovenských filmov (**Démoni, Návrat bocianov, Polčas rozpadu, Rozhovor s nepriateľom** a **Tepuy: Cesta do hlbín zeme**) a štyri minoritné koprodukcie (**Obsluhoval jsem anglického krále, Posledná légia, Roming** a **Tajnosti**), ktoré videlo spolu 147 267 divákov. Podrobné výsledky nájdete v tabuľke v prílohe. Počet divákov na všetkých 27 slovenských filmoch (vrátane minoritných koprodukcí) premietaných v roku 2007 tvorí 5,36% všetkých divákov v slovenských kinách. Po odrátaní minoritných koprodukcí (10) klesne podiel domácich filmov na celkovej návštevnosti na 1,06% (0,40% v roku 2006). Najúspešnejším slovenským filmom bol na 50. mieste **Polčas rozpadu** s 12 757 divákmi. Minoritná koprodukcija **Obsluhoval jsem anglického krále** s 75 042 divákmi bola siedmym najnavštevovanejším filmom roku 2007 na Slovensku.

Do širokej slovenskej distribúcie sa v roku 2007 dostali aj tri krátke filmy študentov VŠMU. Film **Z ulice** (2003) Stana Petrova sa premietal pred filmom **Grbavica** (r. Jasmila Žbanić), **Lionardo Mio** (2005) Ivany Šebestovej pred filmom **Kupec benátsky** (r. Michael Radford) a **Monštrancia** (2005) Mariany Čengel-Solčanskej pred filmom **Čas** (r. Kim Ki-duk). Animovaný film Františka Jurišiča **Ekomorfoza** sa počas mája uvádzal v bratislavskom kine Tatra ako predfilm na všetkých predstaveniach kratších ako 120 minút.

V Českej republike malo v roku 2007 premiéru päť slovenských filmov. Celovečerný dokument Martina Šulíka **Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy** (215 divákov / 542. priečka) a štyri minoritné koprodukcie – **Obsluhoval jsem anglického krále** (849 078 / 2. priečka.), **Roming** (219 153 / 11.), **Tajnosti** (150 088 / 19.) a **Posledná légia** (8 975 / 155). Spolu sa v roku 2007 v Čechách premietalo šesťnásť slovenských a koprodukčných filmov, na ktoré prišlo 1 228 634 divákov, čo je takmer polovica divákov na všetkých filmoch v slovenskej distribúcii! Bohužiaľ, majoritne slovenské filmy prilákali len 1 287 divákov, čo je len 0,10 percent z tohto mimoriadne imponantného čísla. S výnimkou Šulíkovho filmu však išlo o tituly, ktoré mali premiéru už v predchádzajúcich rokoch a spolu mali len 60 predstavení.

Počas roku 2007 sa na čele rebríčka vystriedalo až 27 titulov. Primát si drží film **Ratatouille – Dobrú chuť!** so šiestimi prvenstvami (v roku 2006 bola na čele **Doba Padová 2** sedemkrát). Najvyššiu návštevnosť za prvý týždeň premietania však mali **Simpsonovci vo filme** (62 942 divákov). Druhým najúspešnejším filmom podľa návštevnosti za jeden týždeň bol **Harry Potter a Fénixov rád** s 59 664 divákmi a tretí **Shrek Tretí** s 56 405 divákmi. Divácky najúspešnejší film roku 2007 (**Harry Potter a Fénixov rád**) by s 208 609 divákmi obsadil v roku 2006 len tretie miesto.

Top 10 divácky najúspešnejších filmov nájdete v tabuľke v prílohe.

VIDEODISTRIBÚCIA

V roku 2007 prišlo do predaja **1 070 nových titulov**, čo je o 20 % viac, než v roku 2006 (889 titulov). Od roku 1998, keď prišiel formát DVD na slovenský a český trh, uviedli distribútori spolu už 5 844 titulov. Podľa informácií DVD Group.cz sa v roku 2007 na slovenskom trhu predalo **485 615 kusov DVD** nosičov (396 417 kusov v roku 2006). Z toho 404 675 v obchodoch (310 848 v roku 2006) a 80 940 do videopožičovní (85 569 kusov v roku 2006). Od roku 2005 má formát DVD video úplnú prevahu na trhu s filmovými nosičmi. Väčšina distribučných firiem novinky na VHS už nedistribuuje. V roku 2007 však i na našom trhu nastúpil nový nosič Blu-ray disk (BD), ktorý porazil vo svetovej technologickej súťaži systém HD DVD. Prvý film na BD vydaným v bývalom Československu bolo Casino Royale (2006) 24.4. 2007 a do konca roku 2007 uviedol Bontonfilm (zatiaľ výhradný vydavateľ BD na náš trh) 56 titulov v cene 1 099,- Sk/32,23 €, teda za podobnú cenu aká bola pri nástupe DVD video.

Rok 2006 bol vo vydávaní domácich audiovizuálnych diel na DVD prelomovým. Vyšlo 27 DVD so slovenskou audiovizuálnou tvorbou a medzi nimi bolo i 12 celovečerných hraných filmov. V roku 2007 sme zaznamenali ďalší nárast. Celkovo bolo vydaných **31 titulov**, z toho **22** so slovenskými a koprodukčnými dlhometrážnymi filmami!

Väčšina titulov bola vydaná ako súčasť dvoch na Slovensku výnimočných projektov. Slovenský filmový ústav (SFÚ) a vydavateľstvo Petit Press s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky pripravili edíciu s názvom **Slovenský film 70. rokov**. Od 21. septembra do 7. decembra 2007 si mohli záujemcovia každý týždeň zakúpiť v novinových stánkoch DVD s jedným z desiatich slovenských titulov zo 70. rokov za 99 Sk/2,9 €. Edíciu tvorili filmy – A pobežím až na kraj sveta (1979, r. Peter Solan), Červené víno I-II (1976, r. Andrej Lettrich), Keby som mal pušku (1971, r. Štefan Uher), Ľalie poľné (1972, r. Elo Havetta), Medená veža (1970, r. Martin Hollý), Orlie pierko (1971, r. Martin Hollý), Pacho, hybský zbojník (1975, r. Martin Ľapák), Postav dom, zasad' strom (1979, r. Juraj Jakubisko), Ružové sny (1976, r. Dušan Hanák), Víťaz (1978, r. Dušan Trančík) a DVD s filmovými týždenníkmi Týždeň vo filme z rokov 1970 – 1979 s názvom **Výber z týždenníkov**.

Do konca roka 2007 sa spolu predalo **105 746 kusov DVD** z tejto edície (v roku 2006 sa predalo 100 625 kusov DVD edície Slovenský film 80. rokov), priemerný predaj desiatky DVD s filmami bol 10 195 kusov, priemerný predaj celej edície aj s DVD s filmovými týždenníkmi bol 9 613 kusov. Najpredávanejším titulom sa stal film Pacho, hybský zbojník (20 225 ks), nasledujú ho Červené víno I–II (14 611 ks) a dva filmy Martina Hollého Medená veža (12 986 ks) a Orlie pierko (12 609 ks).

Spoločnosť Plus Production v koprodukcii so Slovenskou televíziou (STV) pokračovala v spoločnom projekte reštaurovania a ochrany audiovizuálneho kultúrneho dedičstva s názvom **Digitálna videotéka Slovenska** (DVS). V roku 2007 vydala **17 titulov** z archívu STV: Bamuľkine dobrodružstvá III, Čin Čin, Danko a Janka, Jurošík I, Ktosi je za dverami (L+S a hostia II), Ktosi je za dverami (L+S a hostia III), Muška Svetluška, Rok na dedine I (Jar a leto), Rysavá jalovica, Slimák Mat' o škratok Klinček 2, Spadla z oblakov III, Spadla z oblakov IV, Statky zmätky, Sváko Ragan III, Traja chrobáci, Víno vinovaté (RND II), Ženský zákon a album Bamuľka obsahujúci tri DVD a CD.

Spolu bolo predaných 91 425 ks. Najúspešnejšími titulmi boli: **Pásli ovce valasi, Sváko Ragan II a Traja chrobáci**. Jednotlivé tituly sa prvé dva týždne predávajú za 199,- Sk/5,85 €, neskôr ich cena stúpne na 299,- Sk/8,77 €.

Mimo edície Slovenský film 70. rokov vydal SFÚ DVD s režisérskou verziou výpravného filmu **Útek do Budína** (2002/2006, r. Miloslav Luther).

Dokumentarista Pavol Barabáš pokračuje vo vydávaní svojich filmov na DVD. V roku 2007 vydal jubilejné desiate DVD, tentoraz s aktuálnym titulom **Tepuy: Cesta do hlbín zeme**. Intersonic v spolupráci s Film Factory vydal film Míra Šindelku **Zostane to medzi nami** (2003),

Bontonfilm/Centrum českého videa rozprávkou Júliusa Matulu **Nebojsa** (1989), Magic Box dva filmy Martina Šulíka **Krajinka** (2000) a **Orbis Pictus** (1997) a dve minoritné koprodukcie - **Obsluhoval jsem anglického krále** (2006, r. Jirí Menzel) a **Roming** (2007, r. Jirí Vejdělek). Ďalšiu minoritnú koprodukciiu **Tajnosti** (2007, r. Alice Nellis) vydal Bontonfilm a **Posledná légia** (2006) Douga Leflera vyšla zatiaľ len v USA pre región 1.

Tri filmy Dušana Rapoša vyšli ako príbalý k denníkom – **Fontána pre Zuzanu** (1985) s Plus jeden deň a **Fontána pre Zuzanu 1-3** s českým denníkom Aha!

DVD vydania sa dočkali i úspešné televízne programy TV Joj - **Mafstory: Mafiánske historiky** a STV - **Best of SOS**. Dokument Martina Hollého **Vyššie princípy Ivana Mistrika** (2002) vyšiel na DVD ako príloha knihy Človek odinaka! Ivan Mistrik.

Rok 2007 bol charakteristický i ďalším novým trendom: distribúciou DVD video ako prílohy denníkov (Nový čas, Plus jeden deň, Pravda) a časopisov (TV Svet, ...) Zatiaľ čo v obchode stojí film na DVD v priemere **299 Sk/8,77 €**, v novinových stánkoch sa predáva za cenu od 45,- Sk/1,32 €, teda nižšiu, než je požičovné vo videopožičovni. I to je jeden z dôvodov, prečo si ľudia čoraz častejšie filmy na DVD kupujú, než požičiavajú. Situáciu videopožičovni sťažuje i možnosť požičať si film napríklad cez digitálnu televíziu Magio od T-Comu (270 titulov), alebo cez jeho portál Station. Služba Video na želanie je súčasťou Digitálnej televízie, ktorú Orange Slovensko ponúka v balíku služieb Orange Doma. Ponúka 230 titulov, z toho niektoré i vo Full HD kvalite.

V auguste 2007 sa prostredníctvom spoločnosti **Forum Home Entertainment** vrátila na náš trh firma Buena Vista.

V septembri 2007 bola ukončená činnosť Slovenskej audiovizuálnej protipirátskej únie (SAPÚ). Členovia MPA rozhodli o tom, že niektoré krajiny nebudú dostávať príspevok na činnosť a distributéri neboli schopní dať dokopy potrebné financie.

V ankete **DaViD** o najlepšie DVD roku 2007, ktorú po tretí raz vyhlásilo združenie DVDGroup.Cz a časopis PC_Space získali ocenenia v jednotlivých kategóriách: Najobľúbenejší slovenský film: Fontána pre Zuzanu (SFÚ a Petit Press), Najobľúbenejšia slovenská televízna klasika: Sváko Ragan I. (STV a Plus Production), Najobľúbenejší český film: Raftáci (Magic Box), Najobľúbenejší zahraničný film: Piráti Karibiku: Truhlica mŕtveho muža (Bontonfilm), Najobľúbenejší animovaný film: Doba Padová 2 (Bontonfilm), Najobľúbenejšia zahraničná klasika od roku 1950 až 1979: James Bond: Žiješ len dvakrát (Bontonfilm), Najobľúbenejšia dvoj disková edícia: Harry Potter a Ohnivá čaša (Magic Box), Najlepšie bonusy: Doba Padová 2 (Bontonfilm), Najobľúbenejšia zberateľská kolekcia štyroch a viac diskov: 8×DVD Harry Potter kolekcia – Prvé štyri roky (Magic Box), Najpôsobivejšie menu disku: Doba Padová 2 (Bontonfilm) a Zvláštne ocenenie združenia DVD Group.cz: Najlepší obraz: Da Vinciho kód (Bontonfilm), Najlepší zvuk: V ako Vendeta (Magic Box), Edičný čin roku: Stalker (Zóna a Aerofilm) a Najpôsobivejší obal: James Bond agent 007 – Monster Box (Bontonfilm).

KINÁ

Pokles počtu kín v Slovenskej republike naďalej pokračuje. Pre porovnanie v roku 1990 ich bolo 703, v roku 1993 456, v roku 2006 217 a v roku 2007 klesol ich počet na historické minimum. V prevádzke bolo 207 kín s 251 plátnami (z toho 20 letných) a tri videokiná.

K už existujúcim dvom bratislavským multiplexom – Palace Cinemas s dvanástimi sálami (2 316 sedadiel) a Istropolis Cinema Center s ôsmimi sálami (1 619 sedadiel) žiadny ďalší nepribudol. Pribudli však štyri viacsálové kiná a tak celkový počet plátien sa oproti roku 2006 zvýšil o šesť. 3. mája bolo otvorené 6-sálové kino Europa Cinemas (1 137 sedadiel) pri Europa Shopping center v Banskej Bystrici a koncom roka 3-sálové miniplexy pri obchodných centrách MAX v Dunajskej Strede (otvorený 20. 10. 2007, 460 sedadiel) a v Skalici (15. 11. 2007, 438 sedadiel) a 5 sálový v Žiline (8. 12. 2007, 926 sedadiel). V roku 2008 by k nim mali pribudnúť ďalšie v Prešove a Košiciach.

Z 207 kín bolo 111 (53,62 %) s monozvukom a 44 kinosál (17,74%) malo drevené sedadlá. Až 56 kín (27,05%) ešte stále nemá potrebné snímače nového druhu analógovej stopy, tzv. Cyan Dye Track, ktorým je od 1. januára 2005 vybavených 90 percent filmov prichádzajúcich do distribúcie.

5 najúspešnejších kín podľa návštevnosti v roku 2007:

1. Palace Cinemas (Bratislava – 12 sál) 707 072 divákov
2. Istropolis Cinema Center* (Bratislava – 8 sál) 350 933 divákov
3. Europa Cinemas (Banská Bystrica – 6 sál) – 152 688 divákov
4. Cinemax (Nitra – 4 sály) – 141 080 divákov
5. Cinemax (Trenčín – 4 sály) – 133 114 divákov

Najúspešnejším jednosálovým kinom na Slovensku bol košický Capitol.

V roku 2006 prišlo do slovenských multiplexov 1 058 005 divákov (1 114 347 v roku 2006), čo je 38,16 % všetkých divákov (32,82 % v roku 2006), ktorí dali za vstupné 143 541 268 Sk/4 209 421 € (141 960 319 Sk/4 163 059 €) v roku 2006. Táto čiastka predstavuje 51,08 % z hrubých tržieb roku 2007 vo všetkých kinách (v roku 2006 to bolo 48,72% a v roku 2005 60,46%).

V roku 2007 významne vzrástol i podiel viacsálových kín. Tie sa spoločne s multiplexmi podieľali 62,16% na celkovej návštevnosti a 75,65% na celkových tržbách, teda tromi štvrtinami. Pritom počet ich kinosál (55) tvorí len 21,91% všetkých kinosál na Slovensku.

Súčasťou siete európskych kín Europa Cinemas sú bratislavské kiná Mladost', Tatra a Charlie centrum, kiná v Banskej Bystrici (Korzo), Martine (Strojár), Nitre (Orbis), Prešove (Klub), Rimavskej Sobote (Orbis), Ružomberku (Kultúra), Spišskej Novej Vsi (Mier), Zvolene (Mier) a Žiline (Klub).

* multiplex Istropolis Cinema Center bol od 14.12. 2007 zatvorený a v apríli 2008 ho otvoril nový prevádzkovateľ.

FILMOVÉ KLUBY

Filmové kluby na Slovensku majú nezastupiteľnú úlohu vo výchove filmového diváka. Každoročne sprístupňujú významné diela svetovej kinematografie, ktoré by sa inak k radovému divákovi nedostali. Potešiteľné je i to, že klubové filmy sa v posledných rokoch nepremietajú už len vo filmových kluboch, ale objavujú sa i v ponuke "klasických" kín a multiplexov. K 31. 12. 2007 pôsobilo na Slovensku **49 filmových klubov** (54 v roku 2006) združených v Asociácii slovenských filmových klubov.

Cena preukazu bola 70 Sk/2,05 € (rovnaká ako v roku 2006). Počet členov FK postupne klesá. V sezóne 2001/2002 ich bolo 20 941, k 31.12. 2007 už len 7 044.

Po rokoch 2005 a 2006, keď sa návštevnosť filmov distribuovaných ASFK pohybovala nad hranicou 90 000 divákov došlo v roku 2007 k poklesu. Celková návštevnosť klubových filmov (nielen v FK, ale i v ostatných kinách) sa klesla z 90 483 divákov v roku 2006 na **70 649 divákov**, čo je o 22 percent menej. Pokles bol rovnaký vo filmových kluboch združených v ASFK i v kinách, ktoré nie sú registrované v ASFK (12 908 divákov) a je porovnateľný so situáciou v širokej distribúcii, keď do kín prišlo o 18,34 percent menej divákov než v roku 2006.

Celkom prišlo v období od 1. 1. do 31. 12. 2007 na 2 673 projekcií (v roku 2006 ich bolo 2 969) vo filmových kluboch **57 741 divákov** (72 510 divákov v roku 2006), čo je priemer 21,60 divákov na predstavenie (v roku 2005 22,42 divákov a v roku 2006 24,42 divákov). Klubové tituly sa v roku 2007 podieľali na celkovej návštevnosti v slovenských kinách 2,55 percentami.

Stúpla i priemerná návštevnosť na člena filmového klubu z 7,56 na 10 predstavení ročne (pre porovnanie obyvateľ Slovenska navštívi kino 0,55-krát za rok). Priemerné vstupné bolo 46,86 Sk/1,37 € (47,54 Sk/1,39 € v roku 2006) vo filmových kluboch a 45,78 Sk/1,34 € (47,35 Sk/1,39 € v roku 2006) na predstavenie klubového filmu vo všetkých kinách. Väčšina filmových klubov funguje v rámci klasických kín. FK Európa Banská Bystrica v ankete Kinema Film roka 2007 získal najvyššie ocenenie v kategórii Filmový klub roka za najvyšší počet divákov (4 807)

v jednosálovom filmovom klube za rok. Bystrický filmový klub, ktorý existuje od roku 1964, sa ako prvý na Slovensku presťahoval v septembri 2007 do miniplexu.

K najvýznamnejším akciám usporiadaným Asociáciou slovenských filmových klubov v roku 2007 patrili slovenská časť 14. Medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest a putovná filmová prehliadka Projekt 100 2007, v rámci ktorej boli uvedené filmy **Carmen** (r. Carlos Saura, 1983), **Cesta domov** (r. Zhang Yimou, 1999), **Cléo od piatej do siedmej** (r. Agnès Varda, 1961), **Na sever Severozápadnou linkou** (r. Alfred Hitchcock, 1959), **Pat Garrett a Billy the Kid** (r. Sam Peckinpah, 1973), **Svetlá v súmraku** (r. Aki Kaurismäki, 2006), **Taxidermia** (r. György Pálfi, 2006), **Tretí muž** (r. Carol Reed, 1949), **Tsotsi** (r. Gavin Hood, 2005) a **Zdvíha sa vietor** (r. Ken Loach, 2006).

NAJÚSPEŠNEJŠIE FILMY VO FILMOVÝCH KLUBOCH

(za obdobie 1. 1. – 31. 12. 2007)

Poradie	Názov filmu (režisér)	Počet predstavení	Počet divákov
1	Hezké chvílky bez záruky (r. Věra Chytilová).	150	4 769
2	Samaritánka (r. Kim Ki-duk)	85	2 442
3	Čas (r. Kim Ki-duk)	91	2 079
4	Grbavica (r. Jasmila Žbanić)	77	2 033
5	Luk (r. Kim Ki-duk)	76	1 981
6	Shortbus (r. John Cameron)	74	1 786
7	Transylvania (r. Tony Gatlif)	60	1 728
8	Spútaj ma! (r. Pedro Almodóvar)	60	1 725
9	Adamove jablká (r. Anders Thomas Jensen)	33	1 724
10	Svetlá v súmraku (r. Aki Kaurismäki)	54	1 547

Už šiesty rok za sebou sa najnavštevovanejším klubovým titulom stal český film. Po prvenstvách filmu **Rok diabla** (r. Petr Zelenka) v rokoch 2002 a 2003, **Nudy v Brne** (r. Vladimír Morávek) v roku 2004, **Príbehov obyčajného šílenstva** (r. Petr Zelenka, CZ-SK-DE) v roku 2005 a česko-nemeckého filmu **Šťestí** Bohdana Slámu v roku 2006 bola v roku 2007 najúspešnejším titulom novinka Věry Chytilovej **Hezké chvílky bez záruky**. Na prvenstvo jej však stačilo len 4 769 divákov, čo je tretina z 13 174 návštevníkov predstavení Šťestí v roku 2006. Chytilovej filmu patri 111. priečka v rebríčku návštevnosti za rok 2007 a predstihol tak filmy ako **Malá Miss Sunshine** (r. Jonathan Dayton, Valerie Faris, US, 2006) či **Životy tých druhých** (r. Florian Henckel vom Donnersmarck, DE, 2006).

V roku 2006 videlo desiaty najnavštevovanejší film vo filmových kluboch 1 572 divákov, teda o 25 viac než film na rovnakej priečke v roku 2007.

Najviac divákov navštívilo predstavenia v bratislavskom klube Charlie centrum (9 994), banskobystrickom FK Európa (4 807), košickom FK Cinefil (4 579), v archívnom kine Lumiere (4 170) Slovenského filmového ústavu (Charlie centrum) a bratislavskej Nostalgii (3 774).

DOMÁCE FESTIVALY, PREHLIADKY A CENY

I v roku 2007 patrili k najvýznamnejším udalostiam roku medzinárodné filmové festivaly Art Film Trenčín / Trenčianske Teplice a MFF Bratislava.

15. MFF Art Film Trenčín / Trenčianske Teplice (www.artfilm.sk) sa konal v dňoch **22. - 30. júna**. Jubilejný ročník priniesol viacero zmien. Ťažisko festivalu sa presunulo do Trenčína, zmenil sa organizačný štáb, programová štruktúra. Súťažili hrané filmy, dlhometrážne dokumenty, krátke a študentské filmy a diela v novej sekcii Panoráma východu, ktorá priniesla filmy z východnej a strednej Európy. Uvedených bolo 155 filmov. Predsedom poroty bol iránsky režisér Jafar Panahi. Cenu Modrý anjel si odniesli ex aequo **Sny rýb** (r. Kiril Mikhanovsky, BR-RU-US) a **Pasca** (r.

Srdan Golubovič, CZ-DE-HU). Medzi nesúťažnými sekciami boli napríklad Nový ruský film, La French Touch a Late Night Show. Workshopy a semináre viedli Jacques Comtes, Nik Powell a Alain Bergala. V súťažnej sekcii Artefakty zastupoval Slovensko film **Tričko** (r. Hossein Martin Fazelli, 2006, SK-CZ), v súťažnej sekcii Na ceste filmy **Ďalšie dejstvo - Kővetkező felvonás** (r. Mátyás Prikler, 2006) a **O Soni a jej rodine** (r. Daniela Rusnoková, 2006) a v súťaži dokumentov **Martin Slivka - muž, ktorý sadil stromy** (r. Martin Šulík, 2007). Na festivale bol uvedený i Šulíkov hraný film **Záhrada** (SK-CZ-FR, 1995) v sekcii Hercova misia. Cenu Zlatá kamera získali poľský režisér Roman Polanski, český režisér Jiří Menzel a ruský herec, producent a pedagóg Oleg Tabakov. Cenu Hercova misia získali herečky Mirjana Karanović zo Srbska, Isabelle Hupert z Francúzska a slovenský herec Marián Labuda..

9. MFF Bratislava (www.iffbratislava.sk) s dôrazom na Medzinárodnú súťaž prvých a druhých hraných filmov sa konal od 30.11. do 7. 12. po piaty raz v multiplexe Palace Cinemas pri bratislavskom Auparku. Do programu bolo zaradených 196 filmov (z toho 119 hraných) z 38, ktoré videlo vyše 21 000 divákov. Po dlhšom čase bol v súťaži i domáci zástupca - **Polčas rozpadu** (r. Vlado Fischer, 2007) a získal Divácku cenu. Grand Prix za najlepší film získala **Slepá hora** (Mang shan, r. Li Yang, CN-HK-DE, 2007), Cenu FIPRESCI **Drobné kúzla** (Sztuczki, r. Andrzej Jakimowski, PL, 2007). Mimoriadne ocenenie za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii si odniesol rakúsky režisér **Ulrich Seidl**. Ďalšie nesúťažné sekcie - Made In Europe, Proti prúdu, Svetový čas, Retrospektíva: Ulrich Seidl, Voľná zóna: British Queer Cinema a Focus: London Calling. V sekcii Slovenské filmy 2007 boli uvedené dlhometrážne filmy **Démoni** (r. Róbert Šveda), **Návrat bocianov** (r. Martin Repka, SK-DE-CZ), **Rozhovor s nepriateľom** (r. Patrik Lančarič), **Jahodové víno** (r. Dariusz Jabłoński, PL-SK), stredometrážne filmy **Ako sa pije v Banskej Bystrici** (r. Adam Novák, SK-US), **Darkroom** (r. Peter Bebjak), **Vysoké Tatry - Divočina zamrznutá v čase** (r. Pavol Barabáš, AU-SK-DE), **Láska (krátky film o Zorrovi)** (r. Dušan Vicen), **Neznáma Antarktída** (r. Pavol Barabáš) a krátkometrážne filmy **Kóta** (r. Roman Szilági), **Letné hry** (r. Marián Tutoky), **Majkomašmalon** (r. Mariana Čengel-Solčanská), **Smoking Kills** (r. Kristína Herczegová), **Stoka** (r. Zuzana Piussi), **Studený spoj** (r. Miro Remo), **Štyri** (r. Ivana Šebestová), **Utopia** (r. Miko Manuel Kamunen, SR-FN) a **Viktor – Homo Triumphalis** (r. Maroš Berák). V sekcii Proti prúdu bol uvedený **Pictograph** (r. Mišo Suchý, US-SK, 2006) a 21 videoartov. Slovenské filmy boli i súčasťou sekcie Azyl – krátkometrážna tvorba, kde sa predstavili finalisti tretieho ročníka medzinárodného internetového filmového festivalu Azyl (www.azyl.sk).

Po tretí raz sa konala i prezentácia pripravovaných hraných, dokumentárnych a animovaných filmov Nové slovenské filmy 2008-2009. Prezentovaných bolo 46 projektov pripravovaných slovenských a koprodukčných hraných, dokumentárnych a animovaných filmov s plánovanou premiérou v rokoch 2008 a 2009.

V dňoch 4. - 9. septembra sa v Piešťanoch v Dome umenia a v kine Fontána konal **2. MFF Cinematik 2007** (www.cinematik.sk). Do hlavnej súťažnej sekcie s názvom Miesto stretnutia: Európa bol vybraný i česko-slovenský film **Obsluhoval jsem anglického krále** (r. J. Menzel). Nesúťažné sekcie: Za hranicou kultu: Zombie, Rešpekt: Carlos Saura, Profil: Alejandro González Iñárritu, Čo dom dal (uvedené slovenské filmy – Rozhovor s nepriateľom, Ticho a krátke študentské filmy: Ábelov čierny pes, Ďalšie dejstvo - Kővetkező felvonás, In a Café, Letné hry, Moja teta Timrava, Na hrane, O Soni a jej rodine, Spíš?), Hore dolu prúdom, Kinema Choice, Cinematik Jr., FreshFilmFest: Vyšehradská karavána (uvedený slovenský film **Cheese**), Maďarsko pod lupou a špeciálne uvedenie (**Tajnosti**, r. Alice Nellis, CZ-SK)

Hlavnú cenu festivalu Meeting Point Europe Award získal na základe hlasovania dvanástich mladých európskych filmových kritikov maďarský film režiséra György Pálfiho – **Taxidermia**.

Významným podujatím bol i **69. svetový festival neprofesionálneho filmu Unica 2007**, ktorý sa konal od 1. do 9. septembra v Liptovskom Mikuláši. Študentský film Juraja Kubinca **Woolf** získal na podujatí Zlatú medailu.

Správa o stave slovenskej audiovizie v roku 2007

Ďalšie významnejšie festivaly, prehliadky a workshopy na Slovensku v chronologickom poradí (kompletný zoznam nájdete na www.aic.sk):

1. - 2. marec **3. Azyl 2007** (Bratislava – kino Tatra) - www.azyl.sk
3. marec **6. Hory, cesty, ľudia 2007** (Bánovce nad Bebravou – kinosála MsKS)
15. - 25. marec **9. Medzinárodný festival frankofónneho filmu Bratislava** (Bratislava – kino Tatra a Palace Cinemas Aupark) - www.fiff-bratislava.sk
26. marec - 25. apríl **14. Medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest** (Bratislava, Nitra, Banská Bystrica, Poprad, Martin, Prešov, Žilina, Košice) - www.asfk.sk
12. - 15. apríl **8. Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto** (Bratislava – Palace Cinemas Aupark) - www.horyamesto.sk
13. - 15. apríl **Filmová prehliadka Zločin na severe** (Bratislava – kino Mladost')
14. apríl **Prix Ars Electronica 2006** (Bratislava – A4 / nultý priestor) - www.a4.sk
19. apríl **Festival 5x5 – Oslavy 50. výročia podpísania Rímskych zmlúv** (Bratislava / Banská Bystrica / Prešov / Trenčín / Nitra)
19. - 22. apríl **11. ÁČKO 2007** (Bratislava – kino Tatra / kinosála FTF VŠMU) - www.ftf.vsmu.sk
- 2 - 6. máj **Dni indického filmu** (Bratislava – Charlie centrum)
- 15 - 19. máj **13. medzinárodný festival filmov o životnom prostredí Envirofilm** (Banská Bystrica / Banská Štiavnica / Zvolen / Kremnica) - www.envirofilm.sk
1. - 3. jún **Celoštátna súťažná prehliadka amatérskej filmovej tvorby a videotvorby CINEAMA 2007** (Banská Bystrica – Múzeum SNP) - www.amatfilm.sk
16. - 16. jún **13. Medzinárodný festival lokálnych televízií Zlatý žobrák** (Košice – hotel Kohal) - www.festival.sk
22. jún - 31. august **5. Bažant kinematograf 2007** (27 slovenských miest) - www.kinematograf.sk
25. jún **2. medzinárodný festival animovaného filmu Animofest 2007** (Bratislava – SSPŠ animovanej tvorby) - www.uat.sk
9. - 12. august **9. letný filmový seminár 4 živly** (Banská Štiavnica – kino Akademik a amfiteáter) - www.4zivly.sk
1. - 9. september **69. svetový festival neprofesionálneho filmu Unica 2007** (*Liptovský Mikuláš*) - www.unica2007.sk
7. - 9. september **Kinobus – festival na kolesách Žilina / Veľké Rovné / Makov / Očadnica / Kysucký Lieskovec** www.stanica.sk
13. september - 31. december **13. Projekt 100 – 2007** (*31 filmových klubov a kín v 26 mestách Slovenska*) - www.asfk.sk
19. - 25. september **19. medzinárodný televízny festival programov pre deti a mládež PRIX DANUBE** (*Bratislava – Slovenská televízia*) - prixdanube.stv.sk
24. - 29. september **1. rómsky filmový festival Martina Slivku – Kalo Čangalo** (*Spišská Nová Ves – kino Mier*)
1. - 5. október **24. Agrofilm 2007** (*Nitra – Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu / Výskumný ústav živočíšnej výroby*) - www.agrofilm.sk
10. - 14. október **15. medzinárodný festival horských filmov** (*Poprad – kino Gerlach / Dom kultúry, Kežmarok – kino Iskra*) - www.mfhf.sk
11. - 14. október **5. Minority Film Festival** (*Bratislava – kino Mladost'*)
18. - 20. október **22. medzinárodný festival potápačských filmov** (*Nový Smokovec – hotel Palace*) - www.mfpf.eu
18. - 21. október **11. československá filmologická konferencia Interpretácia a film** (*Krpáčovo – hotel Polianka*) - www.asfk.sk
22. - 26. október **34. medzinárodný festival filmov o trvalo udržateľnom rozvoji Ekotopfilm** (*Bratislava – hotel Tatra / Charlie centrum*) - www.ekotopfilm.sk
23. - 24. október **Seminár slovenských filmov** (*Bojnice – kino Tatra*)
7. - 11. november **8. medzinárodný festival dokumentárnych filmov Jeden svet** (*Bratislava – Charlie centrum, A4 / nultý priestor, Slovenská národná galéria, Slovenský rozhlas, FK 35 mm, Štúdio 12*) - www.jedensvet.sk

Správa o stave slovenskej audiovizie v roku 2007

12. - 14. november **Filmový festival Inakosti** (Bratislava – kino Tatra) - www.mezipatra.cz a www.inakost.sk
14. - 15. november **5. Cena Tibora Vichtu** (Bratislava – Palace Cinemas Aupark / kinosála FTF VŠMU) - www.artscript.sk
23. - 25. november **22. Oravská osmička** (Nižná nad Oravou – Dom kultúry) - www.nocka.sk
1. - 2. december **Medzinárodný seminár Moonstone** (Bratislava – FTF VŠMU / hotel Crownne Plaza) - www.mediadesk.sk
7. december **Panel filmových projektov – Nové slovenské filmy 2008 – 2009** (Bratislava – Palace Cinemas Aupark) - www.aic.sk
14. december **Filmologická konferencia na VŠMU** (Bratislava – kinosála FTF VŠMU)
14. december - 16. december **2. medzinárodná prehliadka horských a adrenalínových filmov VIDMO 2007** (Dolný Kubín – Mestské kultúrne stredisko) - www.filmklub23.sk

Počas roka 2007 bolo v oblasti audiovizie udelených niekoľko cien, z nich najvýznamnejšie získali:

Tibor Andrašovan - Rad Ľudovíta Štúra, I. trieda in memoriam

Michal Dočolomanský - Rad Ľudovíta Štúra, I. trieda

Gejza Dusík - Rad Ľudovíta Štúra, I. trieda in memoriam

Zuzana Fialová - OTO 2006 v kategórii herečka (divácka anketa Osobnosť televíznej obrazovky OTO 2006)

Vladimír Godár - Cena ministra kultúry SR

- Krištáľové krídlo v kategórii hudba (cena pre najvýznamnejšie osobnosti Slovenska)

Mária Kráľovičová - Cena Jozefa Kronera za celoživotnú hereckú tvorbu (cena udelená Spoločnosťou Jozefa Kronera)

- Sieň slávy (divácka anketa Osobnosť televíznej obrazovky OTO 2006)

Ján Kroner - OTO 2006 v kategórii herec (divácka anketa Osobnosť televíznej obrazovky OTO 2006)

Marián Labuda - Hercova misia - 15. MFF ART FILM Trenčín / Trenčianske Teplice

Albert Marenčin - Cena predsedu NR SR - za prínos v oblasti literatúry a filmu

Ondrej Mojžiš - Pribinov kríž II. triedy

Petra Polnišová - Talent roka 2006 (cena udelená Nadáciou Liberálna spoločnosť a Produkčná spoločnosť Maya mladému hereckému talentu do 30 rokov)

Daniela Rusnoková - Cena Zentivy - udelená slovenskému audiovizuálnemu tvorcovi do 35 rokov

Karol Spišák - Krištáľové krídlo za celoživotné dielo in memoriam (cena pre najvýznamnejšie osobnosti Slovenska)

Marko Škop - Cena Rudu Slobodu (cena LITA) za film Iné svety

Martin Ťapák - Pribinov kríž I. triedy

Iľja Zeljenka - Cena predsedu NR SR - za prínos v oblasti hudby

- Cena Nadácie Tatra banky in memoriam

Národné filmové ceny **Slnko v sieti** (www.slnkovsieti.sk) sa v roku 2007 neudelovali. Druhý ročník sa bude konať v apríli 2008.

18. Výročné ceny Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu SR – **Igric za audiovizuálnu tvorbu roku 2006.**

Hraná filmová tvorba pre kiná: cena nebola udelená

Televízna dramatická tvorba: Mátyás Prikler s filmom **Ďalšie dejstvo – Következő felvonás**

Animovaná tvorba: cena nebola udelená

Filmová a televízna dokumentárna tvorba: Marko Škop za scenár a réžiu filmového svedectva o meniacom sa svete v období globalizácie **Iné svety**

Herecký výkon vo filme alebo v televíznom diele: cena nebola udelená

Igric za celoživotné dielo – **Ivan Teren**

Súčasťou udeľovania Igricov bolo aj odovzdávanie prémiei.

15. Ceny slovenskej filmovej kritiky za audiovizuálnu tvorbu, publikačnú činnosť a filmovú distribúciu v r. 2006 (udelené na základe hlasovania v ankete členov KFN SSN)

Cena slovenskej filmovej kritiky za ostatnú audiovizuálnu tvorbu - **Iné svety** (r. Marko Škop)

Filmová kritika a publicistika – **Elena Ľapajová** - za dlhoročnú a stále trvajúcu publikačnú činnosť

Cena slovenskej filmovej kritiky za najlepší zahraničný film v slovenských kinách v roku 2006 - **Volver** (r. Pedro Almodóvar, Španielsko, 2005)

Cena slovenských filmových novinárov distributérovi najlepšieho zahraničného filmu v slovenských kinách v roku 2006 - **Continental film**

Cena slovenských filmových novinárov kolektívu tvorcov projektu Slovenský film 80. rokov na DVD

V roku 2007 bola po tretí raz udelená **Cena ZENTIVY** (určená mladému audiovizuálnemu tvorcovi do 35 rokov vyhlásená spoločnosťou Zentiva v spolupráci so SFÚ a ASFK počas 14. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest 2007). Získala ju dokumentaristka **Daniela Rusnoková**.

K rozvoju slovenskej audiovizuálnej tvorby sa snaží napomôcť i **Cena Tibora Vichtu** – scenáristická súťaž určená pre mladých autorov do 35 rokov. Jej motívom je pomoc k vzniku nových filmových scenárov. Do piateho ročníka súťaže bolo prihlásených 30 námetov. V kategórii Celovečerný hraný film sa víťazkou stala Jana Gombiková so scenárom Naostro a v kategórii Animovaný film Lenka Pšencíková so scenárom Premeny. Zvláštnu cenu poroty v kategórii celovečerný hraný film získal Juro Šlauka za scenár Odt'ážitá vôňa palacínok a Cenu za prezentáciu Erika Balátová za prezentáciu scenára k celovečernému hranému filmu Najlepší systém je soundsystem.

Tretí ročník odovzdávania ocenení slovenského internetového filmového magazínu Kinema.sk s názvom **Kinema – Film roka 2007** prebehol 2. decembra. Udelené boli ocenenia v deviatich kategóriách. Okrem hlavnej kategórie Film roka 2007 (Životy tých druhých) sa uznania dočkali aj Jednosálové kino roka (Capitol Košice), Filmový klub roka (FK Európa v Banskej Bystrici), Najnavštevovanejší film roka (Harry Potter a Fénixov rád), Najlepší preklad roka (Dana Farkašová - Zodiac), Distribútor roka (Tetrafilm), Reklamná kampaň roka (Simpsonovci), Televízna udalosť roka (Druhý program STV), Filmová udalosť roka (9. MFF Bratislava). Zvláštnu Cenu Palace Cinemas získal film Shrek Tretí.

OCENENIE SLOVENSKÝCH FILMOV A TVORCOV V ZAHRANIČÍ

I v roku 2007 získali slovenské filmy niekoľko prestížnych zahraničných ocenení.

Najvýznamnejším z nich bola Cena FIPRESCI pre **Obsluhoval jsem anglického krále** (r. Jiří Menzel, CZ-SK) na 57. MFF Berlín. A **Zuzana Liová** si zo sprievodnej akcie MFF Cannes - 1. ročníka scenáristického tréningového programu ScripTeast odniesla Cenu Krzysztofa Kieślowskeho TVP 2007 za najlepší stredo- a východoeurópsky scenár pod názvom Dom.

Z celovečerných hraných filmov patril k najocenennejším **Obsluhoval jsem anglického krále** (r. Jiří Menzel, CZ-SK). Okrem Ceny FIPRESCI z Berlínale získali napríklad Cenu za spoluprácu režisér - kameraman - Jaromír Šofr a Jiří Menzel na 15. medzinárodnom filmovom festivale Plus Camerimage Lodž (Poľsko) a Zvláštnu Zlatú arénu za najlepšiu réžiu na festivale v Pule.

Film bol úspešný i v rámci 13. výročných cien Českej filmovej a televíznej akadémie Český lev. Získal jedenásť nominácií (medzi nimi i kostýmový výtvarník Milan Čorba za Najlepší výtvarný počín ako) a štyroch Českých levov (film, réžia, kamera a slovenský herec Martin Huba za Najlepší vedľajší mužský herecký výkon. **Rozhovor s nepriateľom** (r. Patrik Lančarič) získal Cenu divákov na 6. stretnutí slovenského a stredoeurópskeho filmu Cran-Gevrier (Francúzsko).

Už niekoľko rokov patrí k najocenennejším domácim tvorcom dokumentarista Pavol Barabáš. Bolo tomu tak i v roku 2006, keď jeho diela získali deväť ocenení na významných festivaloch a prehliadkach venovaných najmä horským filmom. Medzi nimi napríklad **Amazonia Vertical** Cenu divákov na 1. MF horských filmov Domžale - Lubiana (Slovinsko), **Premeny Tatier** Špeciálnu cenu poroty na 7. MF horských filmov Banská (Bulharsko), či **Pururambo** Hlavnú cenu na 11. MF dobrodružného a objaviteľského filmu Val d'Isère (Francúzsko).

Najocenennejším krátkym filmom bolo **Tričko** (r. Hossein Martin Fazeli, SK-CZ), ktoré získalo 23 zahraničných cien vrátane Ceny poroty mladých na 29. MF krátkych filmov Clermont-Ferrand (Francúzsko), Zlatého medveďa z Filmfest Emden (Nemecko), či ceny za Najlepší hraný krátky film z Alma-Aty (Kazachstan).

Z dokumentárnych filmov boli najúspešnejšie **O Soni a jej rodine** (r. Daniela Rusnoková) a **My zdes** (r. Jaroslav Vojtek). Film Daniely Rusnokovej získal Zvláštne uznanie z 9. MF dokumentárnych filmov o ľudských právach Jeden svet Praha, Young Civis Media Prize Berlín, 1. cenu z 11. MF dokumentárnych a krátkych filmov Ismailia (Egypt), Zvláštna cena poroty z Fresh Film Fest Karlovy Vary (Česká republika), či ceny z festivalov v Manchestri, Bergame, Talline, Varšave. **My zdes** v roku 2007 získal Hlavnú cenu na 5. MFF „Shaken Zhuldyzdary“ Alma-Ata (Kazachstan) a Grand Prix na 8. medzinárodných dňoch dokumentárneho filmu Rozstaje Európy (Križovatky Európy) Lublin (Poľsko). Dve ceny si z Lublinu odniesli i **Anjeli** z cyklu **Moja misia** (r. Marek Poláček).

Ocenené boli i animované filmy. **Ekomorfóza** (r. František Jurišič) získala Cenu za najlepší ekologický film na 9. MFF Eco-Etno-Folk Slătioara (Rumunsko) a **Pik a Nik** (r. Martin Snopek) Hlavnú cenu na 4. MFF mladých filmárov CineFest Miškolc (Maďarsko).

Dobré meno slovenského filmu v zahraničí už tradične šíria filmy študentov FTF VŠMU v Bratislave. Medzi ocenenými boli napríklad hrané filmy **Ábelov čierny pes** (r. Mariana Čengel-Solčanská) - Strieborná medaila (Brnenská šestnáctka Brno, Česká republika), 1. cena (MEDIASCHOOL Lodž, Poľsko), Cena poroty (5. študentský filmový festival Bali, Indonézia) a **V tesnej blízkosti** (r. Marta Ferencová) - Cena Petra Hviždě (48. medzinárodná výberová súťaž nekomerčných krátkych hraných filmov Brnenská šestnáctka Brno, Česká republika), 3. miesto (2. Noc filmových nádejí, TV NOVA, Česká republika), už spomínaný dokument **O Soni a jej rodine** a animované filmy **Bájka o klinci** (r. Marián Staňo) - Špeciálna cena Maďarskej televízie (4. MFF mladých filmárov CineFest Miškolc, Maďarsko), **Fat Fatal** (r. Michaela Čopíková) -- Špeciálne uznanie (4. medzinárodná súťaž ženských animovaných filmov „Tricky Women“ Viedeň, Rakúsko), **Woolf** (r. Juraj Kubinec) - 1. miesto (6. MF umeleckých filmov Bergamo, Taliansko). Úspešný bol i film z FDU akadémie umení v Banskej Bystrici **Na hrane** (r. Lubomír Viluda, Ivan Kršiak), ktorý získal Gold Remi Award za najlepší absolventský film na 40. MFF Worldfest Houston (USA) a Cenu Filmový obojok na 4. medzinárodnej súťažnej prehliadke študentských filmov Zlínsky pes (Zlín, Česká republika).

Peter Dubecký získal Kristiána (cena Febiofestu pre zahraničnú osobnosť za prínos českému publiku) za dlhoročnú propagáciu českej kinematografie a rozvíjanie česko-slovenských kinematografických vzťahov. **Martin Huba** dostal Výročnú cenu Českej filmovej a televíznej akadémie Český lev v kategórii Najlepší vedľajší mužský herecký výkon vo filme Obsluhoval jsem anglického krále (r. Jiří Menzel). Z 33. Letnej filmovej školy Uherské Hradiště si **Dušan Hanák** odniesol Výročnú cenu AČFK za osobný prínos československej a slovenskej kinematografii a **Richard Kováčik** Cenu AČFK za dlhoročnú spoluprácu pri organizovaní LFŠ. Herečka **Daniela Šinkorová** bola v 12. ročníku diváckej ankety Televízie NOVA - ANNO 2006 vyhlásená za Najobľúbenejšiu ženu TV NOVA a získala 1. miesto v kategórii Herečka na 16. ročníku TýTý (Anketa Týdeníku Televize) o najpopulárnejšie osobnosti televíznej obrazovky roku 2006.

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je jedinou národnou, podpornou, vedeckovýskumnou a archívnou inštitúciou v oblasti kinematografie na Slovensku. Člení sa na Národný filmový archív a Národné kinematografické centrum (NKC) a od 1. januára 2006 sa po delimitácii z MK SR stala osobitnou zložkou SFÚ kancelária MEDIA Desk (jej činnosti je venovaná samostatná kapitola).

SFÚ sústreďuje, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje národné kinematografické dedičstvo. Je správcom filmového archívu špeciálneho významu, archivuje unikátne dokumentačné materiály, fotografie a plagáty, vykonáva práva výrobcu na šírenie a použitie slovenských filmových diel, vyrobených organizáciami vo výlučnej pôsobnosti štátu a obchodnou činnosťou zhodnocuje tieto práva.

Filmový archív (FA) je v zmysle rozhodnutia MV SR archívom osobitného významu. Od roku 2001 je SFÚ členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF).

NKC zastrešuje oddelenie filmových podujatí, Audiovizuálne informačné centrum (AIC) a edičné oddelenie SFÚ. Jeho hlavnou úlohou je sústreďovanie a poskytovanie komplexných informácií a služieb súvisiacich so slovenskou kinematografiou, propagácia a prezentácia slovenského filmu a jeho tvorcov doma a v zahraničí. Súčasne je zodpovedné za vydávanie všeobecných a odborných filmologických publikácií a DVD so slovenskými filmami v rámci edičnej činnosti SFÚ, ako aj za prezentáciu výsledkov edičnej činnosti, organizáciu slávnostných krstov a tlačových konferencií.

Audiovizuálne informačné centrum zhromažďuje, spracúva a medzi slovenskými subjektmi distribuuje informácie, ktoré z oblasti audiovizie a prichádzajú na Ministerstvo kultúry SR alebo na SFÚ a sú určené odborníkom z oblasti slovenskej kinematografie a audiovizie. Všetky aktuálne a relevantné informácie sú voľne prístupné na internetovej stránke www.aic.sk. SFÚ poskytuje komplexné informácie a dokumentačné materiály o slovenskom filme, organizuje a spoluorganizuje filmové podujatia doma i v zahraničí, premieta slovenské archívne a umelecky náročné filmy v študijnom kine Filmotéka v priestoroch Charlie centra v Bratislave. Od augusta 2007 SFÚ projekcie nerealizoval a čaká na doriešenie súdneho sporu s nájomcom, ktorý užíva uvedené priestory i po skončení nájmu.

Súčasťou SFÚ je jediná špecializovaná knižnica na Slovensku (10 014 knižných jednotiek, 124 CD - nosičov, 1699 scenárov, 1940 archivovaných periodík) a videotéka (10 240 VHS a 1 194 DVD). Edičné oddelenie SFÚ vydáva filmový mesačník **Film.sk** a publikácie v štyroch edíciách. Vydávanie slovenských filmov na DVD nosičoch sa stalo pravidelnou edičnou aktivitou SFÚ. Podrobné informácie o SFÚ sú na stránke www.sfu.sk.

Základnou úlohou SFÚ i v roku 2007 bola komplexná odborná starostlivosť o kinematografickú zložku národného kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky. Príspevok MK SR na projekt Systematickej obnovy audiovizuálneho kultúrneho dedičstva a jeho sprístupňovania bol 46 000 000 Sk/1 348 974 €. Cieľom projektu, ktorý sa v súčasnej podobe začal realizovať v roku 2004, je postupné vytvorenie fondu národného kultúrneho dedičstva na nových nosičoch pri zachovaní pôvodnej kvality, pričom je nevyhnutné dodržať všetky normy a štandardy archivačnej činnosti.

V roku 2007 FA akvizíciou získal a katalogizačne spracoval celkom 1 921 filmových materiálov (nové prírastky do fondov), z toho 1 587 na nosiči 35 mm filmový pás a 334 elektronických nosičov.

Slovenské filmy archivované v SFÚ predstavujú celkovú metráž 3 562 589 metrov.

V roku 2007 bolo jednou z priorit činností zlepšenie priestorového a technologického vybavenia depozitov pre archívne filmové materiály. SFÚ kompletne zrealizoval projektové práce pre úpravu nového skladového priestoru (získaného v roku 2006) podľa technologických podmienok a kritérií FIAF pre dlhodobé uskladňovanie filmových materiálov.

Hlavnou úlohou projektu informačného systému SKCINEMA, je prechod na komplexné počítačové spracovanie archívnych, dokumentačných, knižničných a informačných fondov a s tým súvisiace kvalitnejšie a rýchlejšie poskytovanie služieb pre odbornú i laickú verejnosť. SFÚ plánuje v roku 2008 zverejniť výstupy (informácie aj vyhľadávacie nástroje) zo systému SKCINEMA aj prostredníctvom internetu/intranetu pre interných aj externých používateľov.

SFÚ zatiaľ sprístupňuje informácie o slovenských filmoch v rámci **1. slovenskej filmovej databázy** (www.sfd.sfu.sk).

Hlavné projekty zamerané na medzinárodnú prezentáciu slovenskej kinematografie, boli v roku 2007 predovšetkým spoločný stánok piatich krajín Central European Cinema Stand na filmovom trhu EFM Berlín, spoločný pavilón Slovenska a Českej republiky na filmovom trhu Marché du Film na MFF Cannes (oba v spolupráci so SAPA), prezentácia SFÚ a slovenskej kinematografie na MFF Karlovy Vary a Panel projektov slovenských filmov *Nové slovenské filmy 2007 – 2008* na MFF Bratislava (v spolupráci s MFF Bratislava a MEDIA Desk Slovensko). Od roku 2006 je SFÚ členom medzinárodnej organizácie European Film Promotion. Vďaka tomu sa Slovensko v roku 2007 zapojilo do projektov Shooting Stars (Tatiana Pauhofová) v Berlíne a Producers on the Move (Marek Veselický) v Cannes.

V roku 2007 vydal SFÚ štyri knižné tituly. Výberu z publicistickej tvorby Pavla Branka **Straty a nálezy 3**, Filmovú ročenku 2005, monografiu **Albert Marenčin – filmár na križovatkách času** autora Juraja Mojžiša a revidované vydanie textu ruského teoretika Jurija M. Lotmana **Semiotika filmu a problémy filmovej estetiky**. Dôležitú súčasť edičnej produkcie SFÚ tvorili aj dve čísla časopisu pre vedu o filme a pohyblivom obraze **Kino-Ikon**, ktorý SFÚ vydáva v spolupráci s ASFK. Z propagačných materiálov boli dôležité príprava a výroba materiálov k slovenskej časti prehliadky Febiofest a na MFF Cannes. Pri tejto príležitosti vyšla aktualizovaná publikácia *Slovak Films 2005-2007*.

V roku 2007 vydal SFÚ dvanásť DVD so slovenskými filmami: **Útek do Budína** (2002/2006, r. Miloslav Luther) a v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press 11 DVD v edícii *Slovenský film 70. rokov*. Viac informácií nájdete v kapitole Videodistribúcia a DVD.

Od 1. 1. 2008 pribudnú Slovenskému filmovému ústavu ďalšie úlohy a činnosti v nadväznosti na audiovizuálny zákon, medzi nimi napríklad činnosti zákonného depozitára slovenských audiovizuálnych diel, zber údajov pre evidenciu osôb pôsobiacich v audiovizii, pridelovanie medzinárodného štandardného čísla audiovizuálnych diel (ISAN) a mnohé ďalšie.

Akcie so slovenským filmom v zahraničí

Okrem organizovania a spoluorganizovania väčšiny domácich podujatí spomínaných v časti Domáce festivaly, prehliadky a ceny, propagoval SFÚ slovenskú kinematografiu aj na filmových podujatiach v zahraničí. Medzi najvýznamnejšie zahraničné podujatia propagujúce slovenskú kinematografiu v roku 2007 patrili:

Súčasný slovenský film a literatúra – prehliadka ocenených slovenských filmov po roku 1999 (Budapešť, Maďarsko)

2. slovenský filmový festival (Káhira, Egypt)

Prehliadka slovenských filmov – Jar slovenskej kinematografie (Atény a Tesaloniki, Grécko)

15. filmový seminár „Slovenský film dnes“ (Budapešť, Maďarsko)

6. stretnutia slovenského a stredoeurópskeho filmu (Cran-Gevrier, Francúzsko)

Slovenský filmový týždeň (Segedín, Maďarsko)

XXXIV. Ínske filmové leto (Ínsko, Poľsko) - retrospektíva filmov Juraja Jakubiska

Slovenské filmy v rôznych cykloch a pásmach sa premietali i na Slovenských inštitútoch v Berlíne, v Budapešti, v Prahe, vo Varšave, vo Viedni a na Stálej misii SR pri Európskej únii v Bruseli.

Slovensko bolo zastúpené i na viacerých festivaloch zameraných na **členské štáty EÚ** (Alma-Ata, Brusel, Madrid, Lyon, Mexico City, Paríž, Štrasburg, Rím, Brusel, Kuala Lumpur, Phnom Penh, Valetta, Dillí, Kalkata, Kerala), na **Dňoch európskeho filmu** v Prahe a Brne (Česká republika), **Festivale umení krajín Strednej Európy** (Moskva, Rusko), prehliadke **Súčasná filmová tvorba krajín Višegrádskej štvorky** (Praha, Česká republika), Festivale mladých tvorcov v Alma-Ata v Kazachstane, 13. medzinárodnom festivale filmov o ľudských právach **Stalker** v Moskve, **6. medzinárodnom festivale filmov o umení** (Bergamo, Taliansko), **7. festivale filmov zo strednej a východnej Európy – goEast** (Wiesbaden, Nemecko), na **37. Lubušskom filmovom lete** (Lagow, Poľsko), **50. MF dokumentárneho a animovaného filmu** (Lipsko, Nemecko), **11. MF dokumentárneho a krátkeho filmu** (Ismailia, Egypt), či na **25. MF filmov o umení** (Montreal, Kanada).

Tradične bohaté zastúpenie mala slovenská kinematografia na festivaloch v Českej republike – **20. festival českých filmov Finále Plzeň, Kino na Hranici** (Český Těšín) – pocta Martinovi Slivkovi, **15. třinecké filmové leto** (Třinec, Česká republika) a Pocta Mariánovi Labudovi bola súčasťou **14. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa, Febiofest 2007**. Výrazné zastúpenie malo Slovensko i na **42. MFF Karlovy Vary, 47. medzinárodný festival filmov pre deti a mládež (Zlín, Česká republika)**, ktorého účasťou bolo i Slovenské fórum a retrospektívne prehliadky Júliusa Satinského a Juraja Kukuru a už tradične bohatá bola slovenská prítomnosť na **Letnej filmovej škole v Uherskom Hradišti**. Všetky novovzniknuté filmy boli uvedené počas **Slovenského dňa**, ktorého sa zúčastnila aj početná delegácia tvorcov a filmových pracovníkov.

Celkovo zorganizoval SFU v roku 2007 98 podujatí, ktoré sa uskutočnili v 71 mestách 30 štátov.

Zhrnutie podujatí so slovenským filmom v zahraničí v roku 2007

Počet zahraničných podujatí: 98

Počet štátov: 30 (Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Egypt, Francúzsko, Grécko, India, Kambodža, Kanada, Kazachstan, Maďarsko, Malajzia, Malta, Maroko, Mexiko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Rusko, Slovinsko, Srbsko, Španielsko, Švajčiarsko, Taliansko, Turecko, Ukrajina, USA, Venezuela)

Počet miest: 71 (Alma-Ata, Atény, Bergamo, Berkeley, Berlín, Bologna, Bosco Chiesanuova, Brno, Brusel, Budapešť, Bukurešť, Cieszyn, Cran-Gevrier, Čačak, Český Tešín, Dakhla, Dillí, Espinho, Frankfurt nad Mohanom, Hamburg, Ínsko, Ismailia, Istanbul, Janov, Káhira, Kalkata, Karakas, Karlove Vary, Kečkemét, Kerala, Kuala Lumpur, Lagow, Lanton, Lipsko, Lodž, Luck, Lyon, Lubľana, Madrid, Mexiko City, Miškolc, Montreal, Moskva, New Heaven, Odesa, Olomouc, Palermo, Paríž, Phnom Penh, Plzeň, Praha, Przemysl, Rím, Saint-Etienne, Segedín, Slatioara, Slavičín, Sofia, Škrovan, Štrasburg, Terst, Tesaloniky, Uherské Hradište, Valetta, Valladolid, Varšava, Viedeň, Washington, Wiesbaden, Wroclaw, Zlín, Ženeva)

Počet uvádzaných filmov na zahraničných podujatiach: 308

Najčastejšie uvádzané filmy: Iné svety, Zima kúzelníkov, O Soni a jej rodine, Pik a Nik

TELEVÍZIA

V roku 2007 panovala podobná situácia ako v rokoch predchádzajúcich. Zatiaľ čo v Českej republike dominujú domáci vysielatelia (Nova, Prima a štyri kanály Českej televízie), ktorí mali podľa peplemetrového merania ATO – Mediaresearch súhrnný podiel sledovanosti počas celého dňa 90,84% (93,2 % v prime time), na Slovensku majú traja celoplošní vysielatelia s dosahom na viac ako 80% populácie – verejnoprávna Slovenská televízia (ďalej STV) so svojimi dvomi kanálmi a súkromné televízie Markíza a Joj spolu so satelitom šírenou spravodajsko-publicistickou televíziou TA3 len 75,5% podiel, pričom až 10,2% počas celého dňa a 8,5% v prime time pripadá na české televízie.

V roku 2007 bolo registrovaných 120 držiteľov licencií na televízne vysielanie v SR. Z toho 6 vysielateľov multiregionálneho plnoformátového vysielania, 9 vysielateľov multiregionálnej monotematickej programovej služby a 28 držiteľov licencií na regionálne vysielanie. Terestriálne je šírený signál STV, Markízy a Joj, tieto stanice sú na Slovensku, spolu s TA3, dostupné i na základe zmlúv s jednotlivými káblovými operátormi. Okrem toho je možné sledovať ich vysielanie prostredníctvom družice ASTRA 3A v programovom balíku Sky Link. Bežný občan k príjmu potrebuje satelitnú anténu o priemere približne 80 cm, digitálny prijímač a dekodovaciu kartu Sky Link. V zahraničí je oficiálne možné sledovať len TA3, ktorá je nekódovaná.

Pokrytie Slovenska signálom jednotlivými vysielateľmi je nasledovné – Jednotka 99% obyvateľstva, TV Markíza 98% a TV JOJ 86,5% obyvateľstva. Zákonné nariadenia už v očakávaní digitalizácie televízneho vysielania koordináciu nových frekvencií nepovoľujú.

V roku 2007 bol prijatý **Zákon o digitálnom vysielaní**. O jeho možnom dopade na termín začatia digitálneho terestriálneho vysielania v roku 2012 a ďalších legislatívnych zmenách týkajúcich sa televízie sa dočítate v kapitole Legislatíva.

Momentálne je v prevádzke aj pilotný projekt digitálneho terestriálneho vysielania DVB-T v Bratislave, Malackách, B. Bystrici, Košiciach a Prešove. Rok 2007 sa však niesol v znamení nástupu digitálneho TV vysielania šíreného telekomunikačnými a káblovými operátormi. Telekomunikačný operátor T-Com začal od 29. decembra 2006 ponúkať nový produkt – digitálne TV vysielanie prostredníctvom telefónnej linky. Digitálny TV signál je súčasťou balíka Magio, ktorý kombinuje DSL pripojenie a pevnú linku. Od 1. 4. 2007 ponúka balíček 3 služieb obsahujúci služby káblovej televízie, vysokorýchlostného internetu a telefónnej služby spoločnosť UPC Broadband Slovakia. Od konca roku 2007 je v ponuke i UPC Digital. A na jar 2007 spustil triple-play, ktorá ponúka digitálny televízny signál, vysokorýchlostné internetové pripojenie a pevnú telefonickú linku mobilný operátor Orange. Na prenos signálu sa využíva technológia FTTH (Fiber To The Home), dáta sa distribuujú prostredníctvom vysokokapacitných optických káblov.

Vedúcu pozíciu v sledovanosti si i v roku 2007 udržala TV Markíza s 39,5% podielom na trhu, pričom v závere roka dosahovala podiel vyše 40 percent. O pozíciu dvojky na trhu súperili jednotka Slovenskej televízie (19%) a TV Joj (16,9%).

Verejnoprávna Slovenská televízia má povinnosť vysielat' programy vo verejnom záujme, vyhradiť väčšinový podiel vo vysielaní európskym dielam a na každom okruhu venovať 20% tvorby nezávislým európskym tvorcom. 11. 12. 2006 bol do funkcie jej generálneho riaditeľa zvolený Radim Hreha a nové vedenie STV vo Výročnej správe za rok 2006 konštatovalo, že inštitúcia je finančne aj ľudsky poddimenzovaná. Hreha nenaplnil očakávania. Po dvoch rokoch vyrovnaného hospodárenia sa STV dostala do straty a 11. 12. 2007 Rada STV odvolala Hrehu z funkcie.

Dvojka sa naďalej zameriavala na tzv. menšinového diváka s ťažiskom vysielania v dokumentárnej tvorbe, regionálnej a špeciálnej publicistike, hudbe, filmovej ponuke, vzdelávaní, regionálnom spravodajstve a športe. V závere roka získala Dvojka za program a celoročnú dramaturgiu cenu internetového filmového magazínu Kinema.sk za Najlepšiu televíznu udalosť roka 2007.

U divákov najviac rezonovali hudobné relácie **Môj najmilší hit**, **Hit storočia**, relácia **Pošta pre teba**, rodinná hra **Päť proti piatim** a sketch show **S.O.S.**. V roku 2007 vzniklo v STV 25 častí cyklu **Záhady SK**, ktorý bol nahradený cyklom **Osudom skúšaní** (13 častí). Vo výrobe bolo vyše 20 dokumentov. Z toho 6 vo vlastnej výrobe – **Leonard Stockel**, **Obyvateľ vlastného ostrova**, **Legionári**, **Coburg**, **Slovensko pre začiatočníkov**, **Gasherbrumy** a ostatné v koprodukcii s nezávislými producentmi – napr. **Winter**, **Posledná maringotka**, **Koliba**, **Čas grimás**, **Eduard Schreiber - filmár, filantrop a vyhnanec**. Dokončenie mnohých z nich sa presunulo do roku 2008. V roku 2007 bol uvedený 10-dielny seriál **Slovenský bigbít** (r. Dušan Rapoš).

Režisér Milan Homolka nakrútil dokumentárny film **Noc na Švédskom vale** približujúci tragickú udalosť našich dejín. Úspešný bol film „**Uli Biaho – Stará Sliepka**“ alebo „**Husein is good student**“ (r. Pavol Pekarčík, Ivan Ostrochovský), ktorý získal ceny na festivaloch horolezeckých a horských filmov (Teplíce nad Metují, Poprad). Ocenenia získali i hraná **Zima kúzelníkov** (r. Dušan Trančík), či dokumenty **Cesta za snom** (r. Jaroslav Vojtek), **Sám proti sebe** (r. Martin Hanzlíček), alebo **Miluj blízkeho svojho...** (r. Dušan Hudec).

Slovenská televízia v roku 2007 nevyrobila žiadny hraný televízny film. Bola však koproducentom troch filmov – hraného **Polčasu rozpadu** a dokumentov **Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy** a **Tepuy: Cesta do hlbín zeme**. A je koproducentom deviatich dlhometrážnych filmov (z toho piatich hraných), ktoré by mali mať premiéru v kinách v rokoch 2008-2009.

Signál spravodajskej televízie TA3 je šírený prostredníctvom väčšiny káblových rozvodov na Slovensku a tiež v Českej Republike. Je voľne prístupný cez digitálne satelitné prijímače (družica Astra 3A) a diváci môžu TA3 sledovať aj prostredníctvom vysielania do mobilných telefónov. Najsledovanejšími programami v roku 2007 boli **V politike**, **Téma dňa**, **Hlavné správy TA3**, **Nočný žurnál**, **Poludňajší žurnál**, **Šport**, **Čierny Peter**. Redaktori TA3 získali dve nominácie

na Novinársku cenu v kategóriách investigatívna reportáž a publicistická reportáž za reláciu **Čierny Peter**.

K zmenám vo vlastníckych vzťahoch došlo v prvej slovenskej súkromnej celoplošnej televízii Markíza, kde sa rozhodujúcim a od júla 2007 stopercentným vlastníkom stala medzinárodná spoločnosť Central Media Enterprises. Vlastnícka štruktúra sa však nemenila v spoločnosti Markíza, ale v jej spoločníkovi Media Invest, aby bol dodržaný zákon. Vo februári 2007 Rada pre vysielanie a retransmisiu súhlasila s výmenou majiteľov Televízie TA3 a Joj – J&T Media Enterprises a Grafobal Group. Obe komerčné televízie majú predĺženú licenciu na televízne vysielanie o ďalších 12 rokov (Joj od decembra 2005, Markíza od marca 2006). V máji 2007 sa novým generálnym riaditeľom televízie Joj stal Richard Flimel.

V roku 2007 odvysielala TV Markíza 1599 filmových titulov, z toho 998 americkej, 477 európskej, 15 slovenskej a 109 inej proveniencie. Najsledovanejším filmom za rok 2007 boli, rovnako ako v roku 2006, **Tri oriešky pre Popolušku** (CZ). V oblasti dramatickej tvorby TV Markíza v roku 2007 vyrobila seriály **Susedia** a **Ordinácie v ružovej záhrade** a dokumentárne seriály **112** a **Najväčšie tragédie Slovenska**. Úspešné boli zábavné programy **Bailando** a **Slovensko hľadá SuperStar 3**.

Redaktori redakcie publicistiky Dušan Károlyi a Pavol Fejér získali dve prémie v kategórii televízia od Literárneho fondu výboru Sekcie pre žurnalistiku a novinársku fotografiu.

TV Joj pokračovala vo výrobe seriálu **Mafstory** (r. Ivan Predmerský), ktorý v marci 2008 získal počas udeľovania cien **OTO 2007** Cenu týždenníka Život. Absolútnu cenu OTO 2007 získala Petra Polnišová, programom roka bol seriál Susedia. Víťazi jednotlivých kategórií: Osobnosť TV spravodajstva - Rastislav Žitný (Markíza), Osobnosť TV športu - Lenka Čviriková – Hriadelová (Joj), Osobnosť TV publicistiky - Zlatica Puškárová (Markíza), Humorista - Petra Polnišová (STV), Moderátor/-ka zábavných programov - Adela Banášová (Markíza), Speváčka - Katarína Knechtová, Spevák – Kuly, Herečka - Zuzana Fialová, Herec - Tomáš Mašťalír, Zábavný program - Susedia (Markíza), Program roka – Susedia (Markíza), Sieň Slávy - Karol Machata.

Najsledovanejšími reláciami v roku 2007 boli:

Jednotka (14.3. 2007) – Osobnosť televíznej obrazovky / OTO 2006 – Rtg 18,7%

Dvojka (9.5. 2007) - MS v hokeji / štvrt'finále: Švédsko – Slovensko - Rtg 23,5%

Markíza - Televízne noviny (1.1.2007) – Rtg 36,4%

TV Joj - Nikdy nehovor nikdy / Manželská spoveď Libora Boučka (29.1.2007) – Rtg 18,7%

Prehľad sledovaností nájdete v prílohe.

SPRÁVA O STAVE SLOVENSKEJ AUDIOVÍZIE V ROKU 2007

Vydal: **MEDIA Desk Slovensko – Slovenský filmový ústav**

Autor textov: **Miroslav Ulman**

Editori: **Vladimír Štric, Rastislav Steranka**

Foto: **ALEF Film & Media Group, Sen Film, Magic Box Slovakia, JMB Film & TV production, Anna Kováčová, Farbyka, Artileria, Ivana Zajacová, D.N.A Production, Peter Kerekes, Filmová a televízna fakulta VŠMU v Bratislave, TRIGON Production, Bontonfilm, Koliba production & services, Pavol Barabáš – K2 Studio, Titanic, Continental film, MFF Artfilm, MFF Bratislava, MFF Cinematik.**

Text neprešiel jazykovou úpravou

Kontakt:

MEDIA Desk Slovakia

Grösslingová 32

811 09 Bratislava

Slovenská republika

Telefón: +421-2-5263 6935

Fax: +421-2-5263 6936

E-mail: info@mediadesk.sk

www.mediadeskslovakia.eu